

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

60 005/x

Belföldi hírek

1978. október 27. p é n t e k
-----

bb.1. kilenc hónap alatt 204 milliárd forintos kiskereskedelmi
forgalom

i/kf/kf/sl/ra ie

1978. október 27.

élénk kereslet és összességében kiegyensúlyozott ellátás
mellet az év kilenc hónapjában - a múlt év azonos időszakához
képest 9 százalékkal magasabb - 204 milliárd forintos forgal-
mat bonyolított le a kiskereskedelem.

a belkereskedelmi minisztérium értékelése szerint a forga-
lom összetétele alapvetően az idén sem változott, az iparcikk
forgalom továbbra is meghaladta az élelmiszerekét, említésre
méltó azonban, hogy a ruházati forgalom növekedése „utolérte”,
a többi ágazatét, ugyanakkor a vendéglátás bevétele - az ismert
korlátozó rendelkezések hatásaként - csak mérsékelten emelke-
dett.

szeptemberben a tavalyit 10.2 százalékkal meghaladóan, s az
előző havival csaknem egyezően 25 milliárd forintot költött
fogyasztási cikkekre a lakosság, a minisztérium az ellátás
helyzetét - annak ellenére, hogy valamennyi árucsoportban akad-
tak időnként hiányok - megfelelőnek ítélte.

/folyt.köv./

bb.1./ kilenc hónap .... folyt./ra

a husellátás például kiegyensúlyozottabb volt, mint az előző hónapokban, marhahus volt elegendő, sertéshusból azonban minden igényt nem tudtak kielégíteni, s néhány megyében gondot okozott a huskészítmény-ellátás is. a szocialista kereskedelem zöld-ségforgalma - részben, mert kevesebb volt az áru, másrészt az érés késése miatt - nem érte el a tavalyi szintet. burgonyából viszont 45 százalékkal, gyümölcsökből pedig - főleg a dinnye és az őszibarack bőséges kínálata eredményeként 73 százalékkal több fogyott.

a vendéglátás változatlanul „érzi”, a szeszárúsítás korlátozásának következményeit, égetett szeszesitalból szeptemberben 18,5 százalékkal kevesebb fogyott a tavalyinál. a bolti kereskedelem viszont 25,7 százalékkal több égetett szeszt adott el, mint tavaly ilyenkor.

a ruházati kereskedelem forgalma a tavalyinál nagyobb kínálata bősége miatt volt, de női ruhából és kosztümből, olcsóbb cipőből, s néhány fajta gyermek-és csecsemőruhából nem mindig tudták kielégíteni az igényeket.

sokat javult a vas-műszaki kereskedelem kínálata is, de változatlanul szűkös a kéziszerszámok, zománcedények, háztartási kisgépek választéka, továbbra is kevés a minimált mosógép, s a szezon megindulásával a kazán és a radiátor is.

szilárd tüzelőanyagokból a kereskedelem az igényeket kielégítette. az építési anyagok kereslete ebben a hónapban már mérsékeltebb volt, de cementből, hullámpalából és nyílászárószerkezetekből így is több fogyott, mint tavaly szeptemberben./mti/

--

bb.2. korszakosság a balettművészetben - szocialista országok balettszakembereinek tanácskozása

i/me/pf/ra ie

1978. október 27.

budapest ad otthont a jövő év februárjában a szocialista országok kortárs-baletti alkotásai első seregszemléjének, a nemzetközi baletttalálkozó és konferencia előkészítésére a napokban budapestben tanácskoztak a résztvevő országok balettszakemberei. köztük pjotr guszjev, a leningrádi konzervatórium balettmesterképző tanszékének vezetője. a világhírű szovjet balettmester, koreográfus és teoretikus - aki elizaveta szuric, a neves szovjet balett-történész társaságában érkezett magyarországra - az mti munkatársának elmondta:

/folyt.köv./

o

-2-

bb.2. / korszakosság .. folyt./ra

- csehszlovák, lengyel, magyar, ndk-beli és szovjet szakemberek egyeztetik nézeteiket a balettművészet korszakosságáról. mindannyian hangsúlyozták: a korszakosság a balettművészetben is egyszerre szemlélet és formálás kérdése, a téma csak másodlagos. megkülönböztették a korszakos és a modern tánc fogalmát, hiszen az utóbbi csak egyik ágazata és technikája a jelenkor egyetemes táncművészetének. szükségesnek vélik, hogy a mai koreográfusok ismerjék a táncművészet legkülönbözőbb ágait, mert ezek gazdagítják a korszakos kifejezés módjait. sokféle módon lehet művészeti képet formálni a mai balettszínpadon, ebben a korszakos zeneművészet és szcenika is segíti a koreográfust.

- az előzetes tájékoztatás szerint februárban nyolc szocialista ország egy-egy balettdyüttese lép fel budapestben, az utóbbi esztendőben alkotott táncművekkel. ezeket, a seregszemlé követő elméleti konferencián értékelik majd a résztvevő országok szakemberei.

- a seregszemle kitűnő alkalom lesz arra, hogy a szocialista országok jobban megismerjék egymás baletteredményeit. a nagy érdeklődést bizonyítja az is, hogy - amint a kollégák elmondták - a csehszlovákiából és az ndk-ból a küldöttséggel együtt 20-30 tagú szakembercsoport érkezik a seregszemle megtekintésére. a szovjet-magyar táncművészeti kapcsolatok további erősödését is szolgálja ez a seregszemle. a szovjet és magyar balettdyüttesek, művészek több évtizede kölcsönösen vendégszerepelnek. magyarországon rendszeresen mutatnak be orosz hagyományos és szovjet baletteket, a szovjetunió élvonalbeli balettmestereket küld a magyar táncművészek továbbképzésére. magyar táncosok ösztöndíjasokként tanulnak moszkvában, illetve leningrádban, a szovjet balettművészet két fővárosában. a bolsoj balett jövő márciusban immár harmadik vendégjátékra érkezik magyarországra./mti/

--

bb.3. építészeti triennálénak ad otthont baja

rap/st/ra ie

1978. október 27.

a jövő évtől kezdve építészeti triennálét rendez baja város tanácsa a magyar építőművészek szövetségének támogatásával. a három évenként sorra kerülő országos rendezvény célja, hogy konkrét építészeti, városrendezési feladatok tervpályázat útján való megoldásával, építőművészeti tanácskozások, kiállítások rendezésével erősítse a társadalom és az építészet kapcsolatát. elkészült az 1979. júniusi első bajai triennálé programja is. nyilvános tervpályázatot hirdetnek, ennek témájáról konferenciát rendeznek, a pályázat anyagát kiállításon mutatják be, s a legjobb pályaműveket díjazák.

/folyt.köv./

o

-3-

bb.3. / építészeti ... folyt./ra

az építészekről a bajai kossuth utcának és közvetlen környékének beépítésére várnak tervjavaslatokat, amelyek a kecskeméti házgyár termékeinek felhasználásával valósíthatók meg, s amelyeket más közepes nagyságu városok központjainak rekonstrukciójához is fel lehet használni./mti/

.-

bb.4. megkezdődött az őszi erdősítés borsodban

kor/st/ra ie

1978.október 27.

a borsodi erdő- és fafeldolgozó gazdaság a nyár-csemeték ültetésével megkezdte az őszi erdősítést. az erdőgazdaság ősszel összesen százhusz hektárnyi új erdőt telepít. az aggteleki karsztvidékhez tartozó szendrői és színi részeken első sorban tölgyet, míg a tokaj-hegyaljai részeken, így tolcsva környékén lucfenyőt ültetnek. az őszi erdősítéshez mintegy nyolc-százezer csemetét használnak fel. a talajelőkészítést teljes egészében gépekkel végezték és gépesítették a csemeték ültetésének nehéz fizikai munkáját is./mti/

.-

-4-

bb. 5. a cukorrépa felét már átvették - javult a cukortartalom

i jf z sl il ie

1978. október 27.

a cukorrépa felét átvették a gyárak és mintegy negyedét már fel is dolgozták, jó ütemben halad tehát az ideai cukorrépaszezon, amelynek eddig az időjárás is kedvezett. az elmúlt napokban azonban a mezőgazdászok már egyre több helyen „nehézményezték”, a jó időt, a talajnak ugyanis esőre lenne szüksége, mert a túlságosan felszikkadt felső földréteg erősen fogva tartja a cukorrépa gumióját, s a szedőgépek mind gyakrabban beletörnek a termést a földbe. 20-30 milliméteres esőre lenne szükség ahhoz, hogy fellazuljon a felszikkadt földfelszín, és a szedőgépek ideális körülmények között hozzassák le a földekről a répát.

a termés cukortartalma 1 százalékkal jobb a tavalyinál, amire korábban nem sok agronomus számított, hiszen a napsütés tekintetében az ideai nyár elmaradt a sokévi átlagtól. a verőfényes ősz azonban javított a helyzeten, a növények szépen rendben beértek, és az elmúlt évinél több cukrot „kinálnak”, a gyáraknak.

mázsánként 8 forint felárat kapnak október 21. és november 20. -a között a mezőgazdasági nagyüzemek abban az esetben, ha az előzetes megállapodás alapján 24 órás pontossággal adják át a répát. erre a szigorú átadási fegyelemre azért van szükség, mert a gyárak átvevő helyein a gépek teljesítőképessége korlátozott és a kijelölt ideiglenes tárolókban is csak 20-25 napos készlet fér el. így hát az üzemeknek és a termelőknek is közös érdekük, hogy egyeztetett program alapján rendben cseréljen gazdát a cukorrépa ezekben a napokban.

hajdu-bihar megyei átvevőhelyeken valóságos répahegyek emelkednek. a megye térszelei és az állami gazdaságok naponta 250-300 vagon répát szállítanak az átvevőhelyekre. az átvétel tempója lehetne gyorsabb is, de ezt nem eröltetik a gazdaságok, a napsütéses időben ugyanis a cukortartalom további növekedésére számítanak. így, az iparral egyetértésben, a szállítást visszafogják, de ha hűvösebbre fordul az idő, akár 500 vagonos napi átadásra is képesek lesznek.

fejér megyében is jó ütemben halad a cukorrépa betakarítása. a hűvösebb idő most már lehetővé tette a szabadtéri ideiglenes tárolást amire eddig a romlás veszélye miatt nem volt lehetőség a földekről itt is menetrend szerint küldik a szállítmányokat az üzemekbe. az északi országrészekben is meggyorsult a répaszedés. a gazdaságok ezekben a megyékben különösen igyekeznek hogy az eső idő beállta előtt biztonságba helyezték a termést./mti/

.-

- 5 -

g^{oo} us

bb. 6. többet teljesítettek, mint amennyit vállaltak

dob st/be il ie

1978. október 27.

a szegedi szénhidrogénmedence olajbányászai a termelésben és a társadalmi munkában egyaránt túlteljesítették, amit az éves munkaverseny-szerződésekben felajánlottak. tizenötezer tonna terven felüli olaj helyett már eddig 17 500 tonnát termeltek, földgázból pedig 100 millió köbméterrel szárnyalták túl éves ter-
vük esedékes hányadát. a 88 szocialista, illetve a cím elnyerésé-
ért küzdő brigád több mint ezer tagja az év végéig vállalt 5800
óra helyett már eddig 6 ezer óra társadalmi munkát végzett. több
óvodának forgóhíntákat és más játékokat készítettek, az iskolák-
ban különféle javításokat végeztek. nagy segítséget nyújtottak az
ásatásoknál a szegedi móra ferenc muzeumnak, s részt vettek az ó-
pusztaszeri nemzeti emlékpark kialakításában. a muzeológusok,
művészettörténészek úgy viszonyozzák az olajbányászok segítse-
gét, hogy rendszeresen tartanak számukra tárlatvezetéseket,
esztétikai előadásokat, az iskolák pedig a sportolni kívánók ren-
delkezésére bocsátják tornatermüket./mti/

--

bb. 7. új gépek, jobb munkakörülmények a szolnoki dohányfermetá-
lóban

laz st il ie

1978. október 27.

a magyar dohányipar egyik legnagyobb beruházását fejezték
be a szolnoki fermentáló üzemben. a korszerű dohánygyártás ma már
megköveteli, hogy tiszta, pormentes, kocsánytalan alapanyag ker-
rüljön a dohánygyárakba feldolgozásra. e követelmények kielégíté-
sére a szolnoki üzemben új szeletelő, kocsányozó és osztályozó
gépsort állítottak be. az új gépsor óránként 42 mázsa nyersanya-
got dolgoz fel és ezzel jól előkészített dohánylevelek fermentálá-
si ideje a felére csökken.

a rekonstrukciót nemcsak a minőségi követelmények indokolták,
hanem az is, hogy megnőtt a dohánytermelési kedv ezért a technoló-
gia fejlesztése mellett új, gépi anyagmozgatásra is alkalmas
nyersanyagraktárt és készáruraktárt építettek. jelentősen javul-
tak a dolgozók munka- és szociális körülményei: a modern gépsor
beállításával kisebb lett a porártalom, csökkent az eddigi fá-
rasztó, monoton kézimunka. az új szociális épületben 150 személyes
ebédlőt létesítettek, s meghatározták az öltözők és zuhanyozók a-
pterületét./mti/

--

- 6 -

8.20/11

g ~ UG

bb. 8. borbándi jános mongóliába utazott

tk il ie

1978. október 27.

pénteken magyar küldöttség utazott ulan-batorba, a magyar-
mongol gazdasági és műszaki tudományos együttműködési
kormányközi bizottság xii. ülészakára. a delegációt borbándi
jános a minisztertanács elnökhelyettese, a kormányközi bizott-
ság magyar tagozatának elnöke vezeti. a küldöttség bucsuztatá-
sánál a ferihegyi repülőtéren jelen volt donojn pureve a
mongol népköztársaság budapesti nagykövete./mti/

--

bb. 9. szabályozott légtérben tovább tárolható a zöldség és gyü-
mölcs - élelmiszeripari tudományos kollokvium

t kg tk il ie

1978. október 27.

a jelenlegi megközelítően 80 kilogrammos személyenkénti évi
zöldség-gyümölcs fogyasztás növeléséhez új tartósítási módszerek
is kellene, hogy e cikkek szezonját meg lehessen hosszabbítani. a
magyar tudományos akadémia nagytermében pénteken megrendezett é-
lelmiszeripari tudományos kollokviumon is ennek lehetőségeiről ta-
nácskoztak a kutatóhelyek szakemberei.

az egyik előadás a kertészeti egyetem élelmiszer-technológiai
és mikrobiológiai tanszékén folytatott sikeres kísérleteket ismer-
tette, amely szerint különleges, ugynevezett szabályozott légtérü
helyiségben tárolják a zöldségfélét és gyümölcsöket, s ily módon
hetekkel, sőt hónapokkal hosszabb ideig tarthatók el.

a különleges tárolási mód lényege, hogy a levegő természetes
összetételét megváltoztatják: az oxigén arányát 21-ről 3 százalék-
ra csökkentik, a széndioxidét az alig néhány ezrelékből 3 százalékra
növelik, a hőmérsékletet pedig 4 fok körülire állítják be. ilyen
légtérben a termények természetes életműködése lelassul, s ugyanak-
kor a romlást okozó mikrobák életfeltételei beszűkülnek. ennek
eredménye hogy a zöldség vagy a gyümölcs hosszabb ideig megőrzi
eredeti frissességét.

/folyt.köv./

- 7 -

10.00/11

10⁴⁰ UG

bb. 9./szabályozott ..... folyt./il

a szabályozott légtérü tárolást eddig elsősorban az almát alkalmazták budaörsön, mátészalkán és nyíregyházán vannak ilyen különleges tárolóházak, az ideai termés egy része is ezekbe kerül. a sikeres kísérletek nyomán most a paradicsomra is kidolgozták a megfelelő tárolási technológiát, amit hamarosan átadnak a mezőgazdasági üzemeknek. ujabban a burgonya, a fejeskáposzta és a sárgarépa hosszabb idejű raktározásának technológiáján dolgoznak a tudományos kutatók./mti/

--

bb. 10. lottó nyerőszámok

tk il ie

1978. október 27.

a sportfogadási és lottóigazgatóság közlése szerint a kunhegyesen megtartott 43. heti lottósorsoláson a következő számokat húzták ki:

8, 37, 68, 74, 80.

az október havi tárgnyeremény sorsoláson a 40., az október havi rendkívüli tárgnyereménysorsoláson pedig a 43. heti játékhat szelvényei vesznek részt./mti/

--

bb. 11. emlékoszlop a védett erdőben

tóa ká il ie

1978. október 27.

pénteken fehér dolomitból készült emlékoszlopot avattak a zala megyei szentgyörgyvölgy község határában a tájvédelmi területen található, s az országban egyedülálló száraló fenyőerdőben. a tiszteletadás a nemrég elhunyt palotai istván erdésznek szentelt, aki sokat tett a környezet megvédéséért, a különlegesen szép és ritka érték fentartásáért, s az erdészeti tudományért. a különlegesen szép fenyőerdő azért száraló, mert az egykori kisbirtokok nem telepítettek, de nem is tarolták az erdőt, mindig az igényeknek megfelelően vágta ki fát, „szálaták”, az erdőt.

/folyt.köv./
10.50/il

- 8 -

11²⁰ VG

bb. 10./emlékoszlop .... folyt./il

nem ültettek csemetét, az erdei fenyő folyamatosan természetes uton újult meg. védettek a száraló erdő ritka aljnövényei.

a zalai erdő- és fafeldolgozó gazdaság megteremti a feltételeket ahhoz, hogy a szentgyörgyvölgyi tájvédelmi körzetet turisták is látogathassák. az erdei parkolókat, pihenőhelyeket alakítanak ki./mti/

--

bb. 13. lakatos andorné

tk pr il ie

1978. október 27.

a szocialista hazáért érdemrend tulajdonosa, a magyar partizán szövetség tagja, aki a pártnak 1944 óta volt tagja, 77 éves korában elhunyt. hamvasztás utáni bucsuztatása október 30-án délután 3 órakor lesz a farkasréti temetőben.

az mszmp i. kerületi bizottsága, magyar partizán szövetség

/mti/

--

bb. 12. folyami szemle a közép-tisza vidékén

end st il ie

1978. október 27.

megvizsgálják a mederrendezést, a partbiztosítás helyzetét, ellenőrzik a tiszai hajóút, továbbá megjelölik a folyam szabályozás és fejlesztés tennivalóit azon a folyami szemlén, amely a héten kezdődött a közép-tisza vidéken. a terület vízügyi igazgatóságának szakemberei a kiskörei tiszai vízlépcsőnél kezdtek meg az ellenőrzést.

megvizsgálják a tiszából kiinduló járszági és nagykunsági Pócsatorna torkolati szakaszának állapotát is. tiszakécskénél több évig tartó folyam szabályozási munka helyzetéről tájékoznak.

/folyt.köv./

11³⁰ VG

- 9 -

bb. 12./folyami ..... folyt./il

itt az éles kanyarban szakadozik a folyópart, veszélyezteti a beépített üdülőterületet. a part erősítésnél új technológiai eljárást alkalmaznak, amely meggyorsítja, biztonságosabbá és gazdaságosabbá teszi a partvédelmet. a közép-tisza vidék ár- és belvízvédelmi rendszerének víziútjának teljes őszi felülvizsgálata pénteken fejeződött be./mti/

-. -

bb. 14. elutazott a djakartai főpolgármester

tk il ie

1978. október 27.

pénteken elutazott budapestről a tjokropanolo főpolgármester vezette djakartai delegáció. bucsuztatására a ferihegyi repülőtéren megjelent kelemen lajos a fővárosi tanács elnökhelyettese. ott volt imrad idris, az indonéz köztársaság budapesti nagykövete./mti/

-. -

bb. 15. halálos közlekedési balesetek

tk il ie

1978. október 27.

isaszegen patkó jános autófényező személygépkocsijával elütötte baranyai sámuel 84 éves nyugdíjast, aki a helyszínen meghalt. a vizsgálat eddigi adatai szerint patkó nem a látási viszonyoknak megfelelő sebességgel vezetett. a rendőrség vezetői engedélyét bevonta és tovább folytatja a vizsgálatot.

orosházaán süle antal józsef 52 éves magtáros motorkerékpárjával a pillár pált 25 éves gépkocsivezető által vezetett tehergépkocsi elé hajtott. ekkor a tehergépkocsi áttért az uttest bal oldalára és ott összeütközött a vele szemben haladó személygépkocsival, melyet lengyel imre 26 éves oktató, tótkomlósi lakos felügyelete alatt tejsi mihály 25 éves tótkomlósi tsz-tag, mint tanulóvezető vezetett. a baleset következtében tejsi mihály és a másik tanulóvezető, ondrijkó pált 47 éves ktsz-elnök, tótkomlósi lakos a helyszínen meghalt. a személygépkocsi másik utasa lengyel imréné 22 éves kirakatrendező olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy kórházba szállítás közben meghalt. lengyel imréné súlyos sérüléssel szállították kórházba. a rendőrség süle antal józsefet és pillár pált őrizetbe vette, s szakértők bevonásával folytatja a vizsgálatot./mti/

-. -

13= UG

- 10 -

bb. 16. dr. Lóránd István kitüntetése

tk il ie ee

1978. október 27.

dr. Lóránd István nyugalmazott ügyésznek az MSZMP központi bizottsága irodája társadalmi munkatársának 80. születésnapja alkalmából, munkásságának elismeréseképpen az elnöki tanács a munka érdemrend arany fokozatát adományozta.

a kitüntetést Katona István, az MSZMP központi bizottságának tagja, a KB irodájának vezetője adta át./mti/

bb. 17. időjárásjelentés

il ie

1978. október 27.

a meteorológiai intézet jelenti pénteken 12 órakor

hideg éjszaka várható

Kontinensünk északi részén továbbra is nagy sebességgel különböző hőmérsékletű és nedvességtartalmú léghullámok áramlanak a skandináv-félszigeten át a Szovjetunió európai területének északi része felé. ezeken a területeken változékony szeles többfelé csapadékos az időjárás. közép- és délkelet Európát hideg sarkvidéki eredetű levegő árasztotta el. a hideg levegő első hulláma péntek reggel már elérte Görögországot, valamint a fekete tenger térségét. vonulását záporok, a magasabb részeken hózáporok kísérik. mivel a következő 36 órában a Kárpát-medence időjárását döntően továbbra is a sarkvidéki eredetű levegő határozza meg, így az évszakhoz képest hűvös marad az idő.

hazánkban csütörtökön a délnyugati országrészben jobbra erősen, máshol változóan felhős volt az ég. elszortan volt kisebb eső, zápor, sőt nagykanizsáról és Kapuvárról zivatar is jelentetett. a ma reggel 7 óráig lehullott eső mennyisége általában csapadéknym és 3 mm között alakult, de Szeghalmon 8 mm-t mértek. ma hajnalra az ország északkeleti részén plusz 1, mínusz 6, máshol 0, plusz 5 fokig hűlt a levegő. délelőtt változóan felhős volt az ég. egy-két helyen átfutó zápor is előfordult. a hőmérséklet 11 órakor csak 7 és 9 fok között váltakozott.

/folyt.köv./

- 11 -

14= UG

bb. 17./ieőjárás .... folyt./il

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 9,7 fok volt, 0,6 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 8 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 770 mm, alig változik.

várható időjárás szombat estig:

változóan felhős idő, elszórtan esővel, záporral. időnként meglehetősen erős északkeleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában mínusz 2, plusz 3 fok. legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 7, 12 fok között.

a duna vízállása budapestnél 246 cm, 9,8 vízhőfok./mti/

-. -

bb. 18. a belföldi szerkeztőség hireinek jegyzéke 13 óráig

il szsk

1. kiskereskedelmi forgalom
2. balettszakemberek tanácskozása
3. építészettilttriennálé
4. őszi erdőültetés
5. cukorrépa
6. a szegedi szénhidrogénmedence olajbányászai
7. szolnoki dohányfermőtáló
8. borbándi jános mongóliába utazott
9. élelmiszeripari tudományos kollokvium
10. lotto
11. emlékoszlop védett erdőben
12. folyami szemle/1. jav./
13. elhunyt lakats andorné
14. elutazott a djakartai főpolgármester
15. balesetek
16. loránd istván kitüntetése
17. időjárás
18. hirjegyzék./mti/

-. -

- 12 -

14¹⁰ - VG

bb. 19. a pedagógus szakszervezet budapesti bizottságának ülése
t jok tk il ie 1978. október 27.

nincsenek üres álláshelyek a fővárosi általános iskolák alsó tagozatain, valamennyi tanítói, illetve napközis tanítói helyet betöltötték - állapították meg a pedagógusok szakszervezete budapesti bizottságának pénteki ülésén, ahol az 1978/79-es tanév munkaerőgazdálkodási előkészítésének tapasztalatait vitatták meg.

a fővárosi tanács művelődésügyi főosztályának jelentéséből az is kiderül, hogy az álláshelyek közül csak minden másodikat sikerült pályakezdeőkkel betölteni május 20-ig, az egyfordulós pályázati rendszer határidejének lejártáig, pedig a szakok szerinti igények időben egyeztettek az oktatási minisztériummal és a tanítóképzőkkel, illetve a tanárképző főiskolákkal. ennek ellenére a pályázati időszakban az előző évekhez hasonló gondok jelentkeztek. a leggyakoribb gond, hogy a végzős halgatók szakok szerinti képzettsége nem egyezett az iskolák szükségleteivel. ezen túlmenően a belső kerületekben tulajentkezés volt, máshová viszont kevés pályázat érkezett. a végzős általános iskolai tanárok között kevesebb volt a fővárosi lakos, mint a meghirdetett helyek száma, a középiskolai tanárok viszont nem szívesen vállalták a szakmunkás-képző intézeti az általános iskolai és a kollégiumi munkahelyeket.

az irányított pályázatnak köszönhetően így is számottevően javult a képesített és a képesítés nélküli pedagógusok aránya. különösen a külső - a iii., iv., x., xv. és xxi. - kerületekben. a pályázati rendszer alkalmazásától további javulás várható, amennyiben az érdekelt tanintézetek idejében bejelentik a pályaválasztási intézetnél a megüresedett állásokat. jelenleg a fővárosi oktatási intézményekben csak az óvónői állások nincsenek maradéktalanul betöltve. de az előrelépés ezen a területen is kétségtelen, ezt bizonyítja hogy amíg szeptember 1-én még 103 óvónő szerepelt a „hiánylistán”, addig számuk október 25-ig alig a felére, ötvenre csökkent./mti/

-. -

bb. 20. díszmadár kiállítás csongrádban

tob ká il ie

1978. október 27.

sárga, zöld és fehér kanárik, beszédre tanítható szürke és rózsás papagájok, törpe és óriás bóbítás kakaduk, diszfürjek, diszfácánok, valamint más egzotikus szárnyasok láthatók a szentepénteken megnyílt díszmadár kiállításon.

/folyt.köv./
13.45/il

- 13 -

14¹⁰ - VG

bb. 20./diszmadár .... folyt./il

a háromnapos „csicsergő paradén”, több mint háromszáz madár látható. a bemutató célja megismertetni a lakásban, kalitkában tartható madarakat, s ezzel elejét venni annak, hogy befogják az erdők, mezők, kertek hasznos szárnyasait. a kiállításon a tenyésztők szakmai tanácsokat adnak az érdeklődőknek./mti/

-.-

bb. 21. 75 éves a motoros repülés - kiállítás a közlekedési muzeumban

t kf kf st il ie

1978. október 27.

a világ első motoros repülőgépének a modellje, négy „igazi”, elvben működőképes repülőgép, facsavaros motorok, gázturbinák, sugárhajtómű, sok-sok egyéb modell és rengeteg fénykép látható a közlekedési muzeumban pénteken nyílt kiállításon, amely a motoros repülés 75 éves nemzetközi és hazai történetét mutatja be.

a kiállításon néhány, a világon is ritkaságszámba menő különlegesség is található. ilyen például a fémből készült repülőgépek első példányainak egyike, az 1920-ból származó junkers f-13 típus, amelyből további fennmaradt példány csak oslóban van. a kiállítás szemlélteti a hazai szakemberek repüléssel kapcsolatos eredményeit, közte huska vilmos miskolci puskaműves 1912-ben készült 40 lóerős repülőgép-forgómotorját és jendrassik györgy légcsavaros gázturbináját. a kiállítás képet ad a légiközlekedés fejlődéséről, s a rekonstrukció utáni ferihegyi repülőtér makettjével a hazai légiforgalom jövőjéről is. /mti/

-.

bb. 22. új óvodát kapott zugló

t ke il ie

1978. október 27.

száz személyes óvodát avattak pénteken zuglóban, a külső egressy uton. nagy szüksége volt a 14. kerületi városrésznek erre az új létesítményére, hiszen a régi, családiházak övezetében korábban csupán egy 60 apróságot ellátó, ugynevezett barakk épületben volt óvoda. néhány évvel ezelőtt ehhez csatoltak egy száz személyes új épületet, de időközben a barakóvoda műszaki állapota annyira megromlott, hogy le kellett bontani.

/folyt.köv./

- 14 -

14.10/il

14²⁰ CG

bb. 22./új óvodát ..... folyt./il

a kerületi tanács úgy határozott, a meglévő intézményt kibővíti, s ehhez a vállalatok felajánlásait is igénybe veszi. a posta tervező intézet dolgozó elkészítették a gyermekintézmény tervét, s a kiivitelezéshez az üzemek, a munkahelyi kollektívák társadalmi munkájával valamint a fővárosi és a helyi tanács pénzeivel kezdtek hozzá.

az elkészült épületrészekkel együtt így már 200 személyre bővült létesítményben tornaterem kialakítására is lehetőség kínálkozott. hetven négyzetméteres termet rendeztek be a kicsik méreteinek megfelelő tornaszerekkel.

a gyerekek már a hét elején elfoglalták új otthonukat, a kertrendezés, a játszótérek végleges kialakítása azonban még hátra van. a kerületi tanács vezetői ígérik: november 7-re ezekkel a munkákkal is elkészülnek./mti/

-.-

bb.23. konferencia a leszerelésről kőbányán

t/me/pf/ra ie

1978. október 27.

a magyar társadalmi szervezetek aktív részesei a leszerelésért, a béke fenntartásáért folytatott nemzetközi erőfeszítéseknek. az egész magyar közvélemény erőteljesen sikraszáll a fegyverkezési verseny megszüntetéséért, a nukleáris világkatasztrófa megakadályozásáért - mondotta simai mihály professzor, az országos béketanács alelnöke pénteken, a patakyl istván művelődési központban tartott konferencián, amelyet az országos béketanács és az európai biztonság és együttműködés nemzeti bizottsága rendezett az ENSZ leszerelési világhét alkalmából. hangsúlyozta: amint az ENSZ közgyűlése leszereléssel foglalkozó rendkívüli ülészakában is kifejezésre jutott - hangsúlyozta az előadó -, ki lehet alakítani azoknak a szervezeteknek a koalícióját, amelyek képesek megfékezni a fegyverkezés fenntartóit.

Lőrincz tamás, az obt leszerelési szakbizottságának elnöke az ENSZ rendkívüli ülészakának munkálatairól és záró dokumentumáról tájékoztatta a résztvevőket: a társadalmi szervezetek, a békemozgalom képviselőit. hangoztatta: bár a nemzetközi feltételek tovább bonyolódottak, ellentmondásossá váltak, a fegyverkezési verseny csigavonalának előrehaladását meg lehet és meg kell állítani, az enyhülés vívmányait meg lehet és meg kell védeni. a jelenlegi időszakban az a legfontosabb, hogy a világ közvéleménye kifejthesse pozitív hatását a nukleáris leszerelésre, a tömegpusztító fegyverek fejlesztésének, előállításának és használatának betiltására, a kémiai fegyverek megsemmisítésére, a hagyományos fegyverzet csökkentésére. /folyt.köv./

15.00/ra

-15-

16¹⁰

bb.23. / konferencia ... folyt./ra

a haderő és a fegyverzet csökkentésével foglalkozó bécsi tárgyalásokról szólva vajda péter, az obt leszerelési szakbizottságának tagja elmondotta: az öt éve tartó tárgyalások során először - a szocialista országok konstruktív javaslatainak eredményeként - reális lehetőség van a megállapodás elérésére;

a felszólalók felhívták a figyelmet a tömegpusztító fegyverek veszélyeire. állásfoglalásukkal támogatták a szovjetunió-
nak és a többi szocialista országnak a leszerelésért folytatott erőfeszítéseit. kifejezték azt a meggyőződésüket, hogy a közvélemény megváltoztathatja a fegyverkezés fenntartóinak álláspontját./mti/

-.-

bb.24. kiállítás a kmp megalakulásának 60. évfordulója alkalmából, tudományos emlékülés az őszirózsás forradalomról salgótarjánban

csiz/is/ra ie

1978. október 27.

a kommunisták magyarországi pártja megalakulásának 60. évfordulója tiszteletére kiállítás nyílt pénteken a salgótarjáni bányász művelődési házban, „kommunista kiadványok 1918-1944., címmel. az eredeti dokumentumokat bemutató tárlaton többek között kun béla „mit akarnak a kommunisták,, című, moszkvában írt röpirata, a vörös ujság több száma, a vörös könyvtár- és a kommunista könyvtár sorozat példányai, valamint a forradalmi kormányzótanács és a népbiztosok rendeleteit magában foglaló kötet láthatók. bőséges anyag dokumentálja az illegális kmp, valamint az mszmp és a békepárt harcát az elnyomott osztályok felszabadításáért az antifasiszta erőik egyesítéséért, az országnak a szovjetunió elleni háborúból való kivezetéséért.

megemlékeztek salgótarjánban az 1918-as polgári forradalom 60. évfordulójáról is. a tit székházában tudományos ülést tartottak az évforduló alkalmából./mti/

-.-

bb.26. gonda györgy államtitkárnak,

pf/sl/ra ie

1978. október 27.

az országos környezet-és természetvédelmi hivatal elnökének vezetésével hazaérkezett bukarestből az a magyar delegáció, amely részt vett a kgst tudományos műszaki együttműködési bizottság környezetvédelmi tanácsának xii.ülésén./mti/

-.-

15.10/ra

-16-

16²⁰

bb.25. új fafeldolgozó üzem hajduhadházon

szü/is/ra ie

1978. október 27.

fafeldolgozó üzemet adták át pénteken a felsőtiszai erdő- és fagazdasági vállalat hajduhadházi kerületében. a korszerű gépekkel felszerelt üzemben elsősorban faszerkezetes mezőgazdasági épületeket, rakodólapokat gyártanak. az alapanyagot a környékbeli akácös erdők adják./mti/

-.-

bb.27. a csehszlovák nagykövet kóktélja

t/me/pf/ra ie

1978. október 27.

a csehszlovák köztársaság megalakulásának 60. évfordulója, az államosítás napja, valamint az államszövetség napja alkalmából václav moravec, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövete pénteken kóktélt adott. a kóktélon résztvettek a politikai és társadalmi élet képviselői. jelen volt a budapesti diplomáciai képviseletek számos vezetője és tagja is./mti/

-.-

bb.28. a koreai központi távirati iroda vezérigazgatójának látogatása hazánkban

i/sl/zf-né-ra zs

1978. október 27.

kim szong gol, a koreai központi távirati iroda vezérigazgatója, a koreai munkapárt központi bizottságának tagja a magyar távirati iroda vezérigazgatójának meghívására néhány napot hazánkban töltött. ismerkedett a hírügynökség munkájával és megbeszéléseket folytatott az mti vezetőivel.

a koreai vendéget fogadta aczél györgy, a minisztertanács elnökhelyettese és fodor lászló, az mszmp kb agitációs és propaganda osztályának helyettes vezetője. a találkozónon résztvett kim ze szuk, a kndk budapesti nagykövete is.

kim szong gol felkereste a videoton gyárat, az ikarus székesfehérvári gyárat, valamint nagykátán a magyar-koreai barátság termelőszövetkezetet is./mti/

-.-

15.15/ra

-17-

16²⁵

bb.29. üzemavatás zalában - évente 600 ezer négyzetméter padlóburkoló csempét készít

toa/kz/ra ie

1978. október 27.

tovább bővült építőanyagiparunk egyik korszerű bázisa, a tófeji fal-és padlóburkoló csempegyár. Kádár József építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes pénteken felavatta a zalai nagyüzem új, padlóburkoló csempét készítő üzemét. A tervek szerint évente 600.000 négyzetméter színes és változatos mintázatú, huszszor-husz centiméteres padlóburkoló lapot szállít a kereskedelemnek a lakosság ellátására. az avatás öröme némileg csökkentette az a tény, hogy bár a tervezett beruházási költség túllépése nélkül, de az előírt-hoz képest több hónapos késéssel indulhatott csak meg a termelés az új üzemben./mti/

-. -

bb.31. Losonczi Pál távirata Gustáv Husáknak

z/ra ie

1978. október 27.

Gustáv Husák elvtársnak,

Csehszlovákia kommunista pártja központi bizottsága főtitkárának,
a csehszlovák szocialista köztársaság elnökének

p r á g a

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa, a magyar nép és a magam nevében őszinte jókívánságaimat és üdvözlétemet küldöm önnek és a csehszlovák szocialista köztársaság testvéri népeinek, a független csehszlovák állam megalakulásának 60. évfordulóján, a csehszlovákiai államosítások és a csehszlovák államszövetség napján.

szívből kívánom, hogy a csehszlovák szocialista köztársaság dolgozói kommunista pártjuk vezetésével érjenek el további kiemelkedő sikereket hazájuk felvirágoztatásában a fejlett szocialista társadalom építésében, a béke, a haladás, és a szocializmus javára.

Losonczi Pál,

a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke

/mti

-. -

15.35/ra

-18-

16²⁰

bb.30. társulás alakult a természetes gyógyszer-alapanyagok kutatására

bam/be/is/ra ie

1978. október 27.

a hazai gyógyszeripar termelésének fejlesztését elsősorban a hazai nyersanyagbázis növekedésére kívánják alapozni a következő években. ehhez azonban szükséges a kutatómunka hatékonyságának javulása, s az is, hogy az intézetekben végzett kísérletek eredményei mielőbb jelentkezzenek a gyógyszergyárak új termékeiben. a kutatások kezdetétől az új gyógyszer forgalomba hozataláig terjedő idő lerövidítése, a komplex vizsgálatok feltételeinek kialakítása érdekében öt intézet, illetve kutatócsoport vezetői társulási szerződést kötöttek pénteken, a budakalászi gyógynövény kutató intézetben.

a növényi eredetű bioaktív anyagok kutatási társulásának tevékenysége az alapkutatástól egészen a fejlesztésig átfogja a gyógyszeripar új természetes nyersanyagainak kísérlet-kutatási területeit. a társulásnak tagja a gyógynövény és drogismereti intézet /szeged/, a szervesvegytani intézet /budapest/, az antibiotikum kémiai tanszéki kutató csoport /debrecen/, a produkciós biológiai kutató csoport /vácrátót/ és az együttműködést kezdeményező - s jelenleg finanszírozó - gyógynövény kutató intézet. a közös munka már csaknem egy esztendeje folyik. az eddigi kezdező tapasztalatok eredménye a most megkötött, meghatározatlan időre szóló társulási szerződés./mti/

-. -

bb.32. küzdelem az alkoholizmus ellen - tájértekezlet izsófalván

hag/kz/ra ie

1978. október 27.

az ország 400 ezer nyilvántartott alkoholistájának több mint az egytizede borsod megyében található, így csak ezt az egy megyét tekintve is mintegy 200 ezer ember közvetlen, vagy közvetett gondja került napirendre azon a pénteken izsófalván megtartott tájértekezleten, amelyen az alkoholizmus elleni küzdelem helyzetét, további feladatait vitatták meg borsod, hajdubihar és szabolcs-szatmár megye szakemberei. mint a tanácskozáson elmondták, borsodban átfogó tervet készítenek az alkoholizmus megfékezésére. ebben a felvilágosítás, az oktatás, az egészséges életmódra nevelés mellett szerepel az is, hogy a kedvező miskolci és kazincbarcikai tapasztalatok alapján az egész megyében megtiltják az italfogyasztást ételmisszerűzetek előtt, az utcán. javítani akarják a gyógyító és utókezelői tevékenységet is./mti/

-. -

15-45/ra

-19-

16²⁰

bb.33. ülést tartott a hnf környezetvédelmi bizottsága

t/ma/pá/ra ie

1978. október 27.

ma körülbelül ötször annyi vegyszert, műtrágyát, gépet és egyéb ipari berendezést használnak a mezőgazdaságban, mint 1960-ban. a termés növeléséhez elengedhetetlen a technikai-műszaki színvonal javítása, ám többek között az erősebb hatóanyagok vagy a mind jelentősebb repülőgépes növényvédelem magában hordozza az élővizek szennyezésének és a környezet károsításának más veszélyeit is.

a népfrentbizottságokra váró mezőgazdasági környezetvédelmi feladatokat vették számba a hnf országos elnöksége környezetvédelmi bizottságának pénteki ülésén. dr. koller mihály, a bizottság alelnöke beszámolójában hangsúlyozta: nagyon sok mulik a mezőgazdaságban dolgozók tudatának helyes alakításán és magatartásuk formálásán. ma még ugyanis a nemtörődömség, a felületesség és a gondatlanság a legnagyobb „környezetszennyező”, sok helyütt felelőtlenül tárolják és szórják a földekre a műtrágyát, mérgezve és pusztítva a vizek élővilágát. megoldatlan a mezőgazdaságban feleslegessé váló mérgező anyagok megsemmisítése is. a gabona - és a kukoricatáblák égetésével jelentősen szennyezik a környezetet, pusztítják a természetet. a korszerű állattenyésztő telepek tervezésénél még nem mindig gondolnak a vízszennyezés, a telepeket körülvevő orrfacsaró bűz megelőzésére, a higrágya hasznosítására.

olyan közhangulatot kell tehát kialakítani, amelyben az állami, a gazdasági és a társadalmi szervezetek határozottan felléphetnek a nemtörődömség, a felületesség ellen. fontos tehát, hogy a gazdaságok vezetői, dolgozói ne csak a szűk szakmai vagy az ágazati érdekeket érvényesítsék mindenáron, hanem komplex módon az összes társadalmi érdeket, nem utolsó helyen természeti értékeink védelmét is vegyék figyelembe. az előadó, majd később a vitában felszólalók is aláhúzták: a mezőgazdaság korszerűsítése és az eredményesebb környezetvédelem nem zárja ki egymást.

nem elég a hibákat bírálni, a környezetvédelemért tenni is kell - mondotta több hozzászóló. a mezőgazdasági területeken tevékenykedő környezetvédelmi társadalmi örségek segítséget adhatnak az állami gazdaságok és tsz-ek vezetőinek. a népfrent-aktívák és a lakosság pedig faterlepitéssel, a lakóterület megtisztításával járulhat hozzá a mezőgazdasági vidékek egészségesebb és szebb környezetének kialakításához.

ezt követően a bizottság tagjait dr.v.nagy imre a bizottság alelnöke tájékoztatta a kgst tagországok környezetvédelmi társadalmi szervezeteinek nemrégiben befejeződött várnai tanácskozásáról és az ott elhangzott javaslatokról./mti/

-. -

16.15/ra

-20-

1640

bb.34. elutazott a kubai pártküldöttség

zf-né-ra ie

1978. október 27.

a szocialista országok testvérpártjai pártszervezési kérdésekkel foglalkozó kb titkárainak tanácskozásán résztvett kubai pártküldöttség pénteken elutazott hazánkból./mti/

-. -

bb.37. lázár györgy hazaérkezett moszkvából

t/bc/tk/ra ie

1978. október 27.

lázár györgy, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnöke, aki alekszej kosziginnek, a szovjetunió kommunista pártja központi bizottsága politikai bizottsága tagjának, a szovjetunió minisztertanács elnökének meghívására tett látogatást moszkvában, pénteken hazaérkezett a szovjet fővárosból. vele együtt megérkeztek kíséretének tagjai: huszár istván, a politikai bizottság tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, az országos tervhivatal elnöke, havasi ferenc, a központi bizottság titkára és marjai józsef, a minisztertanács elnökhelyettese, a magyar-szovjet gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési kormányközi bizottság magyar tagozatának elnöke.

a látogatás során megbeszéléseket folytattak a két ország közötti sokoldalú együttműködés időszerű kérdéseiről, fejlesztésének feladatairól.

a kormány elnökét a ferihegyi repülőtéren aczél györgy, a politikai bizottság tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, puja frigyés külügyminiszter, várkonyi péter, államtitkár, a minisztertanács tájékoztatási hivatalának elnöke és varga józsef, a minisztertanács titkárságának vezetője fogadta. jelen volt vlagyimir pavlov, a szovjetunió budapesti nagykövete./mti/

-. -

bb.35. ankét a mésztrágyázásról székesfehérvárott

dáv/is/ra ie

1978. október 27.

elsavanyítják a talajt a mind nagyobb mennyiségben kiszórt műtrágyák, ez pedig idővel a hozamok csökkenését, a talajerő romlását okozhatja - figyelmeztettek a szakemberek a pénteken, székesfehérvárott megrendezett fejér megyei mésztrágyázási ankéton. az elsavanyodás káros hatásainak megelőzésére a legalkalmasabb eljárás a mésztrágyázás, különösen a homokos talajokon.

/folyt.köv./

16.30/ra

-21-

: 1645

bb.35. / ankét ... folyt./ra

a legújabb kutatások szerint a mésztrágyázásnak különösen a lucerna-és a cukorrépa-táblákon nagy a jelentősége, de lényegesen javítja a termesztés hatékonyságát a buza-, a repce- és a szójatáblákon is. ennek ellenére ez az eljárás nálunk még nem terjedt el széles körben. a tanácskozáson elmondták azt is, hogy a talajjavításhoz korlátozott mennyiségben áll rendelkezésre az ugynevezett péti mész, ezért a helyi lehetőségek fokozottabb kihasználására kell törekedni. fejér megyében például - ahol csak szórványosan található savanyu talajok - a sárszentmihályi lápföldbánya mésziszapját lehetne felhasználni erre a célra./mti/

-. -

bb.36. a magyar vöröskereszt

zf-né/ra ie

1978. október 27.

gyógyszerekből, élelmiszerből és takarókból álló küldeményt továbbított az indiai árvíz károsultjainak a megsegítésére./mti/

-. -

bb.38. új butorok a házigyári lakásokhoz - a balaton butorgyár kiállítása

bév/kz/ra hgy

1978. október 27.

különböző színű és méretű összecsuksukható asztalok, falra szerelhető étkezőlapok, kis helyet foglaló ülőkék uralják a veszprémi balaton butorgyár pénteken veszprémben megnyitott kiállítását. elsősorban azokat a termékeket mutatják itt be, amelyek leginkább illenek a veszprémi és természetesen más házigyári lakásaiba. nemcsak a praktikus butorokat gyártják variálható és kis méretben, hanem a lakást díszítő értékesebb már luxus igényeket kielégítő darabokat is. így bemutatták a rendkívül tetszetős kis dohányzó asztalokat, márvány lap-pal, valamint vastag üvegtetővel, felállították a kiállításon az újszerű előszoba falakat, étkező garnitúrákat is. ezek a termékek egyébként nemcsak itthon rendkívül népszerűek, hanem egyre nő irántuk a külföldi kereslet is.

a pénteken megnyitott kiállítás nyitánya annak a kéthetes programnak, amely során bemutatkozik a butorgyár, a pályaválasztók részére ankétot szervez, iparművészei bevonásával lakberendezési tanácsokat ad és megszervezi a szakemberek tapasztalatszerését is./mti/

-. -

16.40/ra

-22-

1650

bb.39. új dési huber kiállítás szombathelyen

szel/is/ra hgy

1978. október 27.

dési huber istvánné szombathelynek ajándékozta férje művészi hagyatékát, amely majd a társadalmi összefogással létesülő új képtárban kap végleges helyet. pénteken a derkovits gyula szülőházában levő ideiglenes dési huber emlékmuzeumban kiállítást nyitottak azokból a festményekből és grafikákból, melyeket jelenleg a művész özvegye őriz./mti/

-. -

bb.40. irodalmi színpadi fesztivál kezdődött győrött

mzs/kz/ra hgy

1978. október 27.

irodalmi-színpadi fesztivál kezdődött pénteken a győri rába művelődési központban a győri színház ifjúsági irodalmi színpad megalakulásának 20. évfordulója alkalmából. meghívták a jubileumi fesztiválra a kaposvári fonómunkás kisszínpadot, a soproni liszt ferenc művelődési központ fíntor színpadát és a szlovákiai somorja amatőr irodalmi színpadát. a három napos esemény első napján, pénteken a házigazda együttes - hagyományaihoz híven - ősbemutatóval, peter shaffer: equus című drámájával lépett színpadra, a szlovák vendég-együttes pedig a szovjetunió finnugor népeinek költészetéből összeállított irodalmi montázst adott elő. a bemutatók szombaton folytatódnak, s a fesztivál vasárnap szakmai tanácskozással zárul./mti/

-. -

bb.41. színházi díszlet és jelmez-kiállítás győrött

mzs/kz/ra hgy

1978. október 27.

a győri kislelud színház évtizedek óta győrött tevékenykedő és ujonnan szerződött jelmez-és díszlettervezőinek munkáiból rendezett kiállítás nyílt pénteken a győri műcsarnokban. a bemutatott díszlettervek, makettek, jelmezek és kosztümök felidézik az elmúlt évadok előadásait. a tárlat ugyanakkor közvetlenül kapcsolódik a város és az egész ország művészeti életének nagy eseményéhez, a jövő csütörtöki győri színházavatóhoz. barát andrás és vata emil díszlettervező, csonka istván, meller andrás és tordai hajnal jelmeztervező több mint ötven munkáját tárta ez alkalomra a közönség elé./mti/

-. -

16.45/ra

-23-

1400

bb.42. a világtakarékossági napot köszöntötték a fogyasztási szövetkezetek dolgozói

bty/kz/ra hgy

1978. október 27.

fogyasztási szövetkezeteink, amelyeknek a tevékenységében fontos szerepe van az egész országot behálózó takarékszövetkezeteknek is, pénteken gyulán emlékeztek meg a világtakarékossági napról. az ünnepség szónoka patay jános, a szövetség elnökhelyettese volt. mint elmondotta, a lakosság együttesen 118 milliárd forint takarékbetétjéből 60 milliárdot a takarékpénztárak, 36 milliárdot a postai intézmények, 15 milliárdot pedig a takarékszövetkezetek kezelnek. az utóbbiak már több mint 1 millió tagjuknak folyósítottak hitelt háztáji, illetve kisegítő gazdaságuk fejlesztéséhez.

patay jános beszéde után villányi miklós pénzügyminiszter-helyettes kitüntetésekkel nyújtott át a békés megyei takarékszövetkezetek legkiválóbb dolgozóinak. az ünnepségen jelen volt szlamenicky istván, a szövetség elnöke és frank ferenc, a békés megyei pártbizottság első titkára is./mti/

-. -

bb.43. kiosztották a komárom megyei orvostudományi pályázat díjait - tudományos ülés tatabányán

ber/kz/ra hgy

1978. október 27.

dr.kiss gyulának, a komárom megyei bőr-és nemibeteggon-
dozó intézet vezető főorvosának nyújtották át a pénteken tatabányán megtartott tudományos ülésen a megyei tudományos pályázat első díját. különféle vegyi anyagok által kiváltott bőr-
betegségek megelőzésének, illetve gyógyításának megoldásáért. két második és egy harmadik díjat is átadtak, s mint bejelentették, a benyújtott mintegy 50 pályaműből több mint 30-at talált a bíráló bizottság közlésre alkalmasnak.

a megyében már 1957 óta eredményesen működnek a tatabányai, az esztergomi és a tatabányai orvosok tudományos körei. eredményeik országosan az élvonalba tartoznak./mti/

-. -

bb.44. könyvpremier

i/me/pf/ra hgy

1978. október 27.

könyvpremier lesz hétfőn a liszt ferenc-téri könyvklubban. irodalmi esten mutatják be a tevan amatőr könyvek sorozatot, a magvető kiadó újdonságát. a könyvpremiert a rádió közvetíti./mti/

-. -

16.55/ra

-24-

1420

bb.45. szocialista brigádvezetők tanácskozása a mnot-ban

zf-né/ra hgy

1978. október 27.

a szakképzésnek, továbbképzésnek és a művelődésnek, a termelésre, a gazdasági építőmunka színvonalának emelésére gyakorolt hatásáról tartottak csütörtökön tanácskozást a magyar nők országos tanácsának székházában. csaknem 30 budapesti és vidéki vállalat, mezőgazdasági és ipari szövetkezet kollektíváit képviselve szocialista brigádvezetők és brigádtagok számoltak be tapasztalataikról, eredményeikről, mondták el javaslataikat. hangsúlyozták egyebek közt, hogy a munkássá válás folyamatában a szakképesítés megszerzése mellett elengedhetetlen a lelkiismeretes végzett munka; ebben elsősorban a szocialista kollektívák tagjainak kell példát mutatniuk. szóltak arról, hogy a végzett munka minősége a szocialista brigádtagok általános és szakmai műveltségének függvénye. ezért rendkívül lényeges, hogy a brigádtagok elvégezzék az általános iskolát, ezt követheti azután a szakmai, politikai ismeretek megszerzése, bővítése. sok szó esett a vezetők példamutatásának fontosságáról, a munkahelyi kollektívák és a család tanulásra ösztönző, esetleg visszaható hatásáról. a hozzászólók hangsúlyozták, a szocialista brigádok közösségformáló erejének erősítését./mti/

-. -

bb.46. felhasználható: 18.00 órától!

népi zenekarok találkozója dorogon

ráb/is/ra hgy

1978. október 27.

tizenharmadik alkalommal rendezték meg pénteken a dorogi bányász művelődési központban a komárom megyei népi zenekarok találkozóját. hét együttes - orosz-lányiak, tatabányaiak, dorogiak, esztergomiak és tatabányaiak - tartottak bemutatót a népi muzsika kedvelőinek. a találkozón rangsorolás nem volt, de a zsüri minden zenekar szerepléséről szakvéleményt mondott. a szakszervezetek megyei tanácsa hagyományteremtő szándékkal szervezi meg kétévenként a népi zenekarok találkozóját, hogy ilyen módon is lehetőséget teremtsen az együttesek szakmai tapasztalatcseréjére./mti/

-. -

17.20/ra

-25-

1430

bb.47. felhasználható: 19.00 órától!

goethe színműve miskolcon

kör/is/ra hgy

1978. október 27.

az egri gárdonyi géza színházban tartott premier után pénteken saját városában mutatta be goethe clavigo című színművét a miskolci nemzeti színház társulata. a szomorujáték a szerző kevésbé ismert művei közé tartozik. a darabban először mutatkozott be a miskolci közönségnek orbán tiber, maróti gábor és polyák zsuzsa, akik az idei évadban szerződtek a társulathoz./mti/

bb.48. a belföldi szerkesztőség hireinek a jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig

ra hgy

1978. október 27.

19. a pedagógusok szakszervezetének ülése
20. diszmadár kiállítás
21. kiállítás a közlekedési muzeumban
22. új óvoda
23. konferencia a leszerelésről /1.sz.jav./
24. kiállítás a kmp 60. évfordulójára
25. új fafeldolgozó üzem
26. hazaérkezett gonda györgy államtitkár
27. a csehszlovák nagykövet koktélszolgálatja
28. koreai delegáció látogatása hazánkban
29. üzemavatás zalában
30. gyógyszer-alapanyagok kutatása
31. losonci páll távirata gustáv husáknak
32. tájértekeztetés izsófalván
33. a hnf ülése
34. elutazott a kubai pártküldöttség
35. ankét székesfehérváron
36. a magyar vöröskereszt segélyszállítmánya
37. lázár györgy hazaérkezett moszkvából
38. a balaton butorgyár kiállítása
39. új dési huber kiállítás
40. irodalmi színpadi fesztivál /2.sz.jav./
41. színházi díszlet-és jelmez-kiállítás
42. világtakarékossági nap
43. tudományos ülés tatabányán
44. könyvpremier
45. szocialista brigádvezetők tanácskozása
46. népi zenekarok találkozója
47. goethe színműve miskolcon
48. hírjegyzék

/mti/

18.00/ra

-26-

1820

bb.49. közlemény a palesztin béke és szolidaritási bizottság küldöttségének látogatásáról

z/ra hgy

1978. október 27.

az országos béketanács meghívására október 19-27 -ig hazánkban tartózkodott a palesztin béke és szolidaritási bizottság küldöttsége: abdul karim al karmi alelnök író, a palesztin nemzeti tanács tagja, abdel razak al yahya, a palesztin felszabadítási szervezetek politikai irodájának helyettes vezetője. a küldöttség tagja volt abduallah hijazi, a pfsz budapesti irodájának vezetője.

a küldöttséget fogadta szentistványi gyuláné, az mszmp kb tagja, a hazafias népfront országos tanácsának titkára, nagy gábor, az mszmp kb külügyi osztályának helyettes vezetője, darvasi istván, az országgyűlés külügyi bizottságának titkára, zsigmond zoltán, a külügyminisztérium főosztályvezetője.

a küldöttség tárgyalásokat folytatott az országos béketanács vezetőivel: sebestyén nándorné főtitkárral, réczei lászló és mondok páll alelnökökkel, süttő gyula titkárral. találkoztak a magyar szolidaritási bizottság, a magyar partizán szövetség, a magyar írók szövetsége, cegléd város párt, tanácsai és társadalmi szerveinek vezetőivel. cegléden a közúti gépellátó vállalatnál palesztin szolidaritási gyűlésen vettek részt.

a vendégeket tájékoztatták a magyar békemozgalomnak a közel-keleti népek, a palesztin arab nép iránti szolidaritási tevékenységéről, a hazafias népfront mozgalomról, a hazánkban folyó szocialista építőmunka eredményeiről, az országgyűlés külügyi bizottságának és a magyar írók szövetségének tevékenységéről.

a tárgyalásokon véleménycserét folytattak a magyar és palesztin békemozgalom közötti együttműködés fejlesztéséről, a közel-keleti helyzetről, a palesztin-arab nép harca iránti szolidaritás erősítésének feladatairól. megvitatták, hogyan támogassák a béke világtanács decemberben athénban sorra kerülő nemzetközi palesztin szolidaritási konferenciájának előkészítését.

a küldöttség látogatása tovább erősítette a két békemozgalom kapcsolatát, a magyar nép szolidaritását a közel-kelet népeinek, a palesztin-arab népnek imperialista-ellenes küzdelmével. a küldöttség pénteken elutazott hazánkba./mti/

18.05/ra

-27-

1825

bb.50. időjárásjelentés

z/ra hgy

1978. október 27.

a meteorológiai intézet jelenti péntek este:

hűvös idő.

várható időjárás az ország területén szombat estig:

változóan felhős idő várható. elszórtan újabb eső, záporosó valószínű. időnként megélnék az északi, északkeleti szél. az évszakhoz képest hűvös idő folytatódik. a legmagasabb nappali hőmérséklet 8-12 fok között várható./mti/

bb.51. felhasználható: 20.30 órától!

közlemény a magyar-ndk kulturális és tudományos együttműködési bizottság üléséről

tk/ra hgy

1978. október 28.

október 25-27 között budapesten tartotta 6. ülését a magyar népköztársaság és a német demokratikus köztársaság kulturális és tudományos együttműködési bizottsága.

a tárgyaló küldöttségeket dr.molnár ferenc kulturális államtitkár, a magyar tagozat elnöke és dr.herbert krolikowski, külügyminisztériumi államtitkár, az ndk tagozat elnöke vezette. a szívélyes, elvtársi légkörben lefolytatott megbeszéléseken áttekintették a két ország közötti képzőművészeti és felsőoktatási kapcsolatokat, valamint a szakmunkásképzés területén fennálló együttműködés kérdéseit. áttekintették a közös tankönyvbizottság tevékenységét is.

a tárgyalások eredményeképpen a bizottság társelnökei a kulturális kapcsolatok intézetében aláírták az ülészak jegyzőkönyvét. az ünnepélyes aláíráson résztvett roska istván, külügy-, boros sándor kulturális miniszterhelyettes, és rátkai ferenc, az mszmp kb osztályvezető-helyettese. jelen volt gerhard reinert, az ndk budapesti nagykövete.

/folyt.köv./

19.20/ra

-28-

1940

bb.51. / közlemény ... folyt./ra

dr.herbert krolikowskit és dr.werner rackwitz kulturális miniszterhelyettesét baráti megbeszélésen fogadta kornidesz mináty, az mszmp kb tudományos közoktatási és kulturális osztályának vezetője és pozsgay imre kulturális miniszter.

dr.herbert krolikowski konzultációt folytatott rácz pál, külügyminisztériumi államtitkár, és roska istván külügyminiszter-helyettesével, a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseiről, a két ország kapcsolatairól. az államtitkárt fogadta puja frigyos, külügyminiszter is.

az ndk kulturális küldöttségét, amely pénteken elutazott hazánkból, a ferihegyi repülőtéren dr.molnár ferenc, rácz pál és a magyar tagozat képviselői bucsuztatták. ott volt gerhard reinert is./mti/

.-.-

bb.52. a nép színháza - 1918-1919 - kiállítás a várszínházban

t/me/z/ra hgy

1978. október 27.

a magyar tanácsköztársaság színházi életét bemutató kiállítást nyitott meg a várszínházban pénteken orosz lászló a kulturális minisztérium színházi, zenei és táncművészeti főosztályának vezetője, beszédében hangsúlyozta: színművészetünk legjobbjai élénken reagáltak az eseményekre, a tömegek, a politikai erők megmozdulásaira. elképzelésekkel, gyors tettekkel megpróbálták követni - realizálni a történelem diktálta parancsokat. elmondotta, hogy a leglényegesebb szándék már az őszi-rózsás forradalom győzelmének másnapján abban fogalmazódott meg, hogy a színházművészet és társadalomfejlődés elválaszthatatlanok.

a magyar színházi intézet kiállítása, korabeli fotókkal, dokumentumokkal, plakátokkal újságcikkekkel jelzi: a színházak azonnal reagáltak a történelmi eseményekre, a színházi élet vezéralakjai mint például márkus lászló, lugossy béla bekapcsolódtak a politikai életbe, bajor gizi, góth sándor résztvettek a toborzó ünnepségeken.

/folyt.köv./

19.50/ra

-29-

2000

bb.52. / a nép színháza - ... folyt./

a nemzeti színházban pogány józsef népbiztos napoleon című drámáját, a magyar színházban gorkij éjjeli menedékhely című drámáját játszották. a fővárosi és vidéki színházak nézőterét új közönség töltötte meg. a nép színházáról, jövőjéről írt cikkek, színikritikák és a meg nem valósult tervek is helyet kaptak a kiállításon. amelyet hosszabb ideig tekinthetnek meg a várszínházi előadások látogatói. a 37 tablót kiállítják majd a főváros több közművelődési intézményében./mti/

-. -

bb.53. a belföldi szerkesztőség híreinek a jegyzéke 18.00 órától zárásig:

ra hgy

1978. október 27.

49. közlemény a palesztin küldöttség látogatásáról

50. időjárásjelentés

51. közlemény

52. kiállítás a várszínházban

53. hírjegyzék

/mti/

-. -

készült az mti belföldi szerkesztőségében

a szerkesztőség vezetője : bajnok zsolt

szerkesztette:

halasi gyöngy
izsák erika

21.10/ra

2:25

-30-

parlament

bkk.2. / az országgyűlés.....19.folyt/p

a vasuti feladatok ellátása további fejlesztéseket igényel. a tranzit-és a belföldi szállítások lebonyolításában kedvezőbb kapcsolatokat teremthetne például a mohács-bátaszék közötti 35 kilométer hosszú vasut megépítése. szólt arról is; nem gond nélküli a komlói szén dunaujvárosba szállítása sem. mivel a tervek szerint a szállításra váró szén mennyisége növekedni fog, a képviselő kérte e vonal felülvizsgálatát.

a továbbiakban a közúthálózat teherbíróképességével kapcsolatban kiemelte: a megyében örömmel fogadták a 6/a utvonal megépítését- amely a pécsi átkelést javítja - ,csakugy, mint a pécsét harkánnyal, illetve szigetvárt kaposvárral összekapcsoló utvonal létrehozását. az aprófalvas baranyában sok ember életébe hozott változást a bekötőút-program végrehajtása: 48 község kapcsolódhatott be az autóbuszforgalomba, s ma már folyamatos az áruszállítás is. az úthálózat fejlesztése az összekötőút-program bővítésével folytatódik.

baranyában megkétszereződött, s ma meghaladja a hatvanezeret a járművek száma. a volán 12.számú pécsi vállalatának egyik legfőbb gondja viszont, hogy 104 tíz évesnél idősebb autóbusza van. megoldásra vár még az autóbuszállomások fejlesztése is, mivel a megye városaiban - komló kivételével - e fontos létesítmények hiányoznak. elmaradt a műszaki telepek építése is, s ezek pótlása ugyancsak az elkövetkező esztendő egyik sürgető feladata. a képviselő végül beszámolt a pécsi volán vállalatnál szerzett figyelemre méltó tapasztalatairól. kiderült ugyanis, hogy az utas-tájékoztató táblákra jelenleg nincs szabvány. a kulturált közlekedés lebonyolításához hozzá tartozó fontos kellékeket megrendelésre készíti a képzőművészeti alap. mégpedig művészi alkotásért sem túl szerény áron, 7000 forintért. ezért - mint mondotta - érdemes lenne a tájékoztató táblák ügyét központilag megvizsgálni és rendezni.

/folyt. köv.

15.50/p

-31-

o

bkk 2. /az országgyűlés ...20.folyt./um

kalló istván /borsod m. 3.vk./, a lenin kohászati művek középhengerművének hengerésze elismeréssel szólt a borsod megye közúti és vasúti hálózatának fejlesztésében elért eredményekről, s az ezzel összefüggő feladatok súlyát, jelentőségét érzékeltetve elmondta: a megye nép-gazdaságunk egyik legnagyobb ipari bázisa. az itt előállított kohászati és vegyipari termékek alapanyagainak helyszíne juttatása, és a késztermékek elszállítása fokozott mértékben veszi igénybe a környék vasúti és közúti hálózatát. a növekvő termelési eredmények elérésében így döntő szerepe van a máv-nak, a volán helyi vállalatának és a miskolci közúti igazgatóságnak.

a képviselő ezután részletesen szólt a megoldásra váró helyi feladatokról. kiemelte a miskolci tiszai pályaudvar rekonstrukciójával kapcsolatos gondokat, s utalt arra, hogy a pályaudvar - amely a legnagyobb csúcsforgalomban óránként 24 ezer utast fogad - korszerűtlensége, elavultsága miatt már egyáltalán nem felel meg a biztonságos forgalom követelményeinek. kérte a kpm vezetőit, hogy - a legutóbbi államtitkári koordinációs értekezlet állásfoglalásainak megfelelően - biztosítsák a rekonstrukció mielőbbi elvégzését.

a tömegközlekedés helyzetéről szólva rámutatott: jóllehet az utóbbi időben javult a korábban közismerten rossz borsodi utak minősége - még mindig gond, hogy az utak szélessége egyre kevésbé felel meg a növekvő forgalom követelményeinek. az is nehezíti a helyzetet - folytatta, - hogy a megye hét városának átkelési szakaszai korszerűtlenek. igaz, a forgalom biztonságának növelésére már megszülettek a tervek: miskolcon 13 utkeresztvezérlésben helyeznek el forgalmi jelzőlámpát és hasonló korszerűsítésre készülnek ózdon, leninvárosban, valamint sátoraljaujhelyen is.

/folyt.köv./

- 32 -

16.03/um

o

bkk.2./az országgyűlés .....21. folyt/p

riss jeno, /budapest, 52. vk./ a budapesti közlekedési vállalat vezérigazgatóhelyettese emlékeztetett arra, hogy az olcsó budapesti tömegközlekedés fenntartása nagy anyagi áldozatot követel az országtól: a bkv tavalyi önköltségéhez például - az 1,4 milliárd forintos bevétel mellett - 4,1 milliárd forintot pótolta a népgazdaság.

a fővárosi tömegközlekedés elmúlt tíz esztendejének dinamikus fejlődését nyugtázva a képviselő öröndetes tervekről számot adott. az északdéli metróvonal a tervezett ütemnek megfelelően épül a kőbánya-kispest vasutállomásig, illetve az élmunkás térig. teljesen új járműparkot kap az ötödik ötéves tervekben a szentendrei hév-vonal, s kényelmesebb utazást tesz lehetővé az -1980-ig megérkező - 172 gyors, jól fűthető és gumibetétes kerekeken futó csehszlovák villamos is. a fővárosi tanács által jóváhagyott trolibusz-program alapján még az idén elkészül és a jövő év első negyedében indul a 19-es autóbust felváltó trolibusz, majd további négy autóbustvonalon állítanak forgalomba 1980-ig trolikat. a bkv segítségével a jövő év első felében szegeden is átadják az első trolibuszvonalat, amelyet újabbak követnek majd más nagyvárosainkban.

szorosabbá vált a hazai ipar és a bkv munkakapcsolata - huzta alá riss jeno, s elmondta, hogy az ikarus gyár képviselője például - nagy örömmel - az országgyűlés ipari bizottságának ülésén bejelentette: elvállalják azokat a fokozott korrozógátló munkákat, amelyeket a bkv kért. a járműkarossziák élet-tartamát ezzel előreláthatólag 30-50 százalékkal növelhetik. szót ejtve a gondokról is, megemlítette: kevés a járművezető a bkv-nál, a létszámhiány nagy terheket ró az amugyis kedvezőtlen körülmények között dolgozókra. a fővárosi tanács és a bkv összeállította azokat az elképzeléseket, amelyek lehetővé tennék a mértéktelen túlóratatás megszüntetését, a kedvezőbb körülmények megteremtését. az arra illetékesek gyors döntése - mondotta - elősegítené a bkv e gondjainak mielőbbi enyhítését.

/folyt köv./

16.25/p

o

-33-

bkk 2. /az országgyűlés....22.folyt./um

klabuzai miklós, /somogy m. 6.vk./ a siófoki egyetértés
----- tsz elnöke a balaton déli partjának az idegenforgalomhoz szorosan kapcsolódó közlekedéséről szolt. a belföldi turisták fele, s az üdülők 40 százaléka a balatonnál tölti szabadságát. a hazánkba érkező külföldiek döntő többsége is hosszabb-rövidebb időt szán a tó-parti látogatásra. mindemellett a tranzit-forgalom is jelentős

nyári időszakban siófokon és a várostól nyugatra eső parti településeken némelykor teljes a közlekedési csőd: az m7-es autópályán a balatonhoz érkező gépkocsik torlódást okoznak a városban és hosszú sorokban állnak a mai forgalomhoz már keskeny sió-híd előtt. a siófok és balatonfenyves közötti autóbuszjáratok esetenként egy-két órát késnek a 7-es számú főközlekedési ut zsufoltsága miatt.

- a helyzet ismertetésével kívántam felhívni a közlekedési ágazat vezetőinek figyelmét arra, hogy az elért eredmények mellett ilyen nehéz, kritikus helyzetek is vannak - summázta mondanivalóját a képviselő. - úgy gondolom, hogy idegenforgalmunk további erőteljes fejlesztéséhez jelentős népgazdasági érdek fűződik, ám a balatoni közlekedés jelenlegi helyzete, netán további romlása ezzel ellentétes irányban hat.

klabuzai miklós a várhatóan tovább növekvő idegenforgalom, a balaton-parton lakók és a vendégek érdekében javasolta: vizsgálják meg az m7-es autópálya kiépítésének lehetőségét egészen balatonkereszturig. a siófoki és a fonyódi vasutállomás, valamint a balatoni kikötő rekonstrukciója ugyancsak segítséget adna az idegenforgalom megnyugtató bővítéséhez. a siófokra tervezett két sió-híd mielőbbi megépítése is hozzájárulna a csúcsgazdálkodás és a torlódások levezetéséhez.

/folyt.köv./

- 34 -

16.45/um

o

bkk 2./az országgyűlés ...23.folyt./p

dr. marton jános

----- /győr m.3.vk./ nyugdíjas igazgató
egyebek között felhívta a figyelmet arra, hogy késik az m 1-es autópálya győr és az országhatár közötti vonalának kijelölése. ez máris akadályozza az érintett területeken a mezőgazdasági fejlesztést, hátráltatja az idegenforgalmi és más beruházásokat pedig a nemzetközi hálózattal is összhangban lévő autópályák építése a népgazdasági érdekek miatt is megfontolt,mielőbbi döntést kívánna.

beszámolt arról, hogy a mintegy két év óta tartó előkészítő munka eredményeként az autópálya építésére két tanulmánytervezet készült. az egyik szigetközön vezet át az autópálya nyomvonalát, a másik elképzelés szerint viszont a hanság peremén épülne az új ut.

a képviselő ezt követően részletesen elemezte a két elképzelés hasznát, előnyeit és hátrányait. szolt arról, hogy a felmérések szerint szigetköz az országnak még mindig eléggé feltáratlan, ősvídek jellegű területe. ezért az itt lévő termálvizek gyógyászati felhasználásával és a zavartalan ősvídek pihentető jellegének hasznosításával a megyei tanács nagyforgalmu üdülőterületté kívánja fejleszteni.

a döntés meghozatala előtt figyelembe kell venni azt is, hogy szigetköz kiváló adottságú mezőgazdasági terület. az itteni termésátlagok mintegy 30 százalékkal magasabbak a megyei átlagnál.

az autópálya megépítése a szigetközben viszont alaposan megosztaná az egységes mezőgazdasági területet, s ezzel lehetetlenné válna az integrált termelési rendszerek kialakítása is. az autópálya mellett ezenkívül gondoskodni kellene megfelelő mezőgazdasági utakról is, amelyek költségeit, fenntartását a gazdaságok nem vállalhatják. a győr-sopron megyeiek úgy vélik: hogy a szigetköz igazi feltárását és nagyszabású mezőgazdasági, gyógyítási, üdülési hasznosítását akkor szolgálhatja az m1-es autópálya, ha mellette és nem a területen keresztül épül meg.

/folyt.köv./

- 35 -

16.50/p

o

bkk 2. /az országgyűlés...24.folyt/p

a hansági nyomvonal mellett szól, hogy itt nem okoz hasonló gondokat az utépités. a hanság peremén vezető autópályához közvetlenül csatlakozhatna a 86-os, 85-ös, majd nagy távlatban a 83-as, a 82-es és a 81-es számú országos főközlekedési út. környezetvédelmi szempontból is előnyösebb a hansági variáció, mivel településeket egyáltalán nem érint, s azonos zajcsatornában halad a budapest-hegyeshalom vasútvonallal. az itteni mezőgazdasági területek nem oly kiváló minőségűek, mint a szigetköziek. mindezek alapján az mszmp megyei bizottsága és a megyei tanács végrehajtó bizottsága is a hansági tervekkel ért egyet.

a képviselő kérte a közlekedési minisztert, hogy döntését a megye érdekeinek is megfelelően hozza meg.

kaszai imre
-----/ budapest 45. vk./ a MÁV hámán kató vontatási főnökségének mozdonyvezetője örömmel nyugtázta, hogy az eltelt időszakban fejlődött a vontatójárművek közlekedésbiztonsági felszerelése. napjainkban a fő vasúti vonalak és a korszerű járművek többségén már ezeket használják, így vált lehetővé, hogy egy több ezer tonnás vonatot egyetlen mozdonyvezető is biztonságosan irányíthasson. kedvező a villamos vontatás fejlődése is, egy igen jó típus üzemi próbáit éppen napjainkban végzik. sajnos - fűzte hozzá a képviselő - a dízel -vontatás területén nem ilyen jó a helyzet: túl sok típus van üzemben, s ez rendkívül megnehezíti az amugyis döcögő alkatrészellátást, főlegesen bonyolítja a kiszolgáló-és javítóbrigádok szakmai képzését. javasolta, hogy a távlati célok meghatározásánál e terület fejlesztési irányát határozottabban gondolják át.

a továbbiakban a vasúti pályák, a rendező pályaudvarok fejlesztésének, felújításának vontatottságát tette szóvá. a jelenlegi ütem -hangsúlyozta- csupán a szinttartáshoz elegendő. feltétlenül előbbre kellene lépni ebben is, hogy a pályák mielőbb alkalmasak legyenek a nagyobb sebesség, elviseelésére,.

/folyt köv./

16.50/p

bkk.2./az országgyűlés.....folyt/.....25. folyt/p

aggodalommal említette, hogy az utóbbi tíz esztendőben mintegy 15 ezerrel csökkent a vasutas dolgozók nagy kollektívája. a létszámhiány főként azokon a területeken súlyos, amelyeken beruházással, műszaki fejlesztéssel aligha lehet pótolni az embert. igen sok főútvonalon kényszerül egyedül szolgálatot teljesíteni a mozdonyvezető, mert kevés a kocsirendező és a sarus, holott a rendezőpályaudvarokon munkájuk nélkül nem vasut a vasút. nagyobb gondot kellene fordítani e munkakörök népszerűsítésére, a meglévő munkásgárda megtartására -hangsúlyozta a képviselő. -ugy is, hogy növeljük a fizikai munka becsületét. megelégedéssel nyugtázta, hogy az utóbbi hónapokban a műszakpótlék kiterjesztésével megnövekedett a folyamatos munkát végző dolgozók bére. a z anyagi ösztönzés azonban nem minden -hangoztatta. arra is figyelni kell, hogy -például a mértéktelen túlóráztatással- ne szegjék kedvét a vasúton szolgálatot teljesítőknél.

végezetül hangsúlyozta: nagy súlyt kell helyezni a belső tartalékok feltárására. előbbre léphetünk az áruszállítás, a vasúti forgalom jobb, hatékonyabb megszervezésével, a szellemi erők ésszerű felhasználásával, és hogy tartalékunk a szocialista munkaverseny, a szocialista brigádmozgalom is.

peták tibor /bp. 26.vk./, a MÁV dunakeszi járműjavító vállalatának főkonstruktőre előljáróban a szállítási ágazatok közötti munkamegosztás gondjaira hívta fel a figyelmet. a gazdaságos áruszállításnál - mondotta - nem elegendő csak a szállítást végző ágazatok összehangolt együttműködése. a szállítási lánc az árutermelő gazdasági egységeknél kezdődik és az áru csomagolása, a rakodás gépesítésének mértéke lényegesen befolyásolja a szállítás hatékonyságát. ezen a területen - mutatott rá - a konténeres, valamint a rakodólapos fuvarozás arányának növelése, és a speciális rakodógépek, járművek szélesebb körű alkalmazása jelentené a megoldást. a közlekedési vállalatok azonban az áruforgalomnak egyelőre csupán egy százalékát bonyolítják le konténerekkel. a fuvarozók ugyanis nem érdekeltek e korszerű szállítási mód alkalmazásában.

/folyt.köv./

17.35/um

bkk 2. /az országgyűlés....26.folyt./um

ezért a rakodás gépesítését jobban ösztönző tarifarendszert kellene kidolgozni - javasolta, majd arról szólt, hogy a közlekedéspolitikai céljaink valóra váltása nem nélkülözheti a járműjavítás színvonalának emelését sem, mert a járművek használatának biztonságát csak a tartósan fejlett karbantartó - és javítóipar garantálhatja. a jövőben - mondotta - várhatóan nőnek a javítási igények és ez nagy feladat elé állítja majd a munkaerőgondokkal küzdő járműjavító ipart. meg kellene tehát vizsgálni: biztosítottak-e a növekvő igények kielégítésének feltételei.

a továbbiakban a tömegközlekedés pest megyei gondjait elemezve részletesen foglalkozott a főváros környéki elővárosi forgalom problémáival. egyebek között elmondta: naponta több mint 300 000 ember utazik pest megyéből a fővárosba és vissza, s e forgalom kétharmadának terhét a vasut viseli. a vasuti közlekedésben sokat javított ugyan a villamosítás, a vonatok átlagsebessége azonban még mindig csekély. különösen nagy a zsúfoltság a nagykátai, a ceglédi, a váci vonalakon. ugyanakkor a vonatok gyakran piszkosak, az állomások korszerűtlenek és a nagy forgalmu pályaudvarok jelentős részén nincs fedett peron.

a vasut mellett számottevő elővárosi forgalmat bonyolítja a hév is, amelynek korszerűsítése szintén kívánni valót hagy maga után. főleg a gödöllői és a ráckevei vonalon nagy a zsúfoltság - mondotta - és felvetette azt is, hogy a csepeli gyorsvasutat szigetszentmiklósig kellene meghosszabbítani, mert így a közeljövőben még nagyobb terület kapcsolódhatna közvetlenül a főváros metróhálózatához.

ezután arra hívta fel a figyelmet, hogy az autópályák építése csak hosszabb távra jelent majd megoldást. rámutatott, hogy a váci, 2-es számú út forgalma máris csaknem elviselhetetlenül nagy és - az előzetes becslések szerint - már 1980-ban nagyobb lesz, mint a jelenleg épülő m1-es és m5-ös autópályáké. ezért meg kellene vizsgálni négysávosra való szélesítésének lehetőségét.

/folyt.köv./

- 38 -

17.40/um

o

bkk 2. /az országgyűlés 27.folyt./um

grácsin andrás /szabolcs-szatmár m. 17.vk./, a bereg-daróci barátság tsz esztergályosa felidézte, hogy az elmúlt tíz esztendő alatt a vasuti közlekedés fejlesztésében elsősorban a vontatásban és a kocsi-park korszerűsítésében születtek jelentős eredmények. megyében például megszűnt a gőzvontatás, nagyarányu vasutvillamosításra került sor, és teljesen kicserélődött a fővonalakon közlekedő kocsi-park. nem tartott azonban lépést ezzel az ütemmel a vágányhálózat, s a pályaudvarok fejlesztése. a századforduló elején épült mátészalkai vasuti csomópont például az elmúlt évtizedben lényegében semmit nem változott, a személy- és áruforgalom viszont megsokszorozódott.

a záhonyi átrakókörizet a magyar vasuti közlekedés népgazdasági szempontból legjelentősebb üzeme, ehhez mérten a fejlesztési tervek is, amelyek 2.2 milliárd forint beruházást irányoznak elő az 1977-1983-as évekre. a tervek - hangsúlyozta a képviselő - időarányosan és eredményesen valósulnak meg, indokolt lenne azonban a körzethez tartozó települések gyorsabb ütemű fejlesztése is.

a közuti közlekedéssel kapcsolatban elmondta: szabolcs-szatmárban is rohamosan nő a járművek száma. az utóbbi években a megye úthálózata jelentős mértékben javult, de még mindig elmarad az igényektől, a minőségi követelményektől. éppen ezért fejlesztése a jövőben is fontos feladatunk. hasonlóképpen törődni kell a gépjárművek pótalkatrészellátásával és javításával, mert a jelenlegi kapacitás az igényeknek a felét sem elégíti ki. érthetetlen - tette hozzá a képviselő -, hogy az afit 1963 óta nem fejlesztett a megyében.

/folyt.köv./

- 39 -

17.45/um

o

bkk 2. /az országgyűlés ...28.folyt./um

a közlekedés- és postaügyi miniszter expozéjához több hozzászóló nem jelentkezett, ezért az elnöklő apró antal pullai árpádnak adta meg a szót.

- az értékes, és a közlekedés irányítóinak hasznos vitában a legkülönbözőbb foglalkozású képviselők szóltak nagy hozzáértéssel a közlekedés kérdéseiről, ez a figyelem az újabb feladatok végrehajtására is ösztönöz. minden hozzászólást újól meg fogunk nézni, minden javaslatot gondosan mérlegelünk és mindegyikre választ adunk - hangsúlyozta válaszában a miniszter.

Lukács János hozzászólása nyomán a nagy mezőgazdasági munkákkal kapcsolatos, speciális szállítási feladatokról szólva pullai árpád kiemelte: a minisztérium vezetőinek véleménye nagyon hasonlít a képviselőéhez. a felszólalás is bátorítást ad ahhoz, hogy a kpm a mezőgazdaságban dolgozó járművezetők munkaidejét szabályozó intézkedés felülvizsgálatát indítványozza, s a szakszervezetekkel is egyetértésre jutva megfelelő megoldást találjon a jelenlegi gondokra.

több hozzászólás foglalkozott azzal, hogy a vasuti forgalom egy részét közútra terelték át. az elmúlt évek ilyen „divatja”, a jövőben is megmarad - mutatott rá a miniszter. a szállításban továbbra is a gazdaságosság, a népgazdasági érdek dönti el, hogy mely vasutvonalakat szüntetik meg. természetesen, egyetlen települést, közösséget sem kívánnak hátrányos helyzetbe hozni, s mindenütt a helyi lehetőségek figyelembe vételével keresik az elfogadható és ésszerű megoldást. a válaszadó egyetértett azzal a véleménnyel, hogy a közlekedés jelenlegi színvonalának tartásához, javításához valamelyest növelni kell az ágazat költségvetési részesedését. természetesen az arányokat a hatodik, és az azt követő ötéves tervek kidolgozásánál határozzák meg.

/folyt.köv./

bkk 2. /az országgyűlés...29.folyt./um

- a rakodógépek alkatrész-ellátása valóságos és égető gond, s e berendezések javításavalóban megoldatlan, mindössze egy szövetkezet foglalkozik vele - tért vissza kangyalka antal felszólalására a miniszter. azt most rögtönözve nem lehet eldönteni - folytatta -, hogy érdemes lenne-e a javításra egy 600-800 dolgozót foglalkoztató gyárat „átállítani”, a rakodógépek alapvetően négy országból érkeznek hozzánk, de sok más rakodógép is működik hazánkban. kérdéses, hogy egy gyárban ennyiféle alkatrészt hogyan, miképp lehetne tárolni, illetve megoldható-e a berendezések javítása. azt hiszem, ez meglehetősen bonyolult feladat. a kohó- és gépipari minisztérium megfelelő lépéseket tett a rakodógépek ügyében és az országos műszaki fejlesztési bizottságnak egy országos tanulmánya is készült. a kedvező kibontakozást az integráció erősítése, a külföldi gyártókkal való jobb együttműködés is segítheti. de őszintén meg kell mondani, hogy nem számíthatunk gyors megoldásra. ezért részben profiltisztítással, részben más eszközökkel is kell törekedni a helyzet javítására.

az autópályák építésének jövőjével többen is foglalkoztak. dr. Marton János például az M1-es győr utáni szakaszának kijelölésére tett javaslatokat. a felszólalás nyomán pullai árpád leszögezte: a minisztériumban figyelembe veszik a szakmai, a helyi s az egyéb általános szempontokat. a döntésnél azonban meghatározó, hogy az M1-es esetében a szigetközt csak érintő nyomvonal kijelölése - a mai számítások szerint - körülbelül félmilliárd forintnyi többletkiadást jelentene. ezért a végső döntéshez nagyon nagy lelkiismeretesség és körültekintés kell. jelenleg egyébként egy kilométernyi autót - a körülményektől függően - 40-110 millió forintba kerül. az igények meglehetősen nagyok - többek között az M7-es, az M2-es utak zsufoltóságának csökkentése is szóba került - jóval kisebbek viszont a lehetőségek.

- a hozzászólások nagyon sok olyan elemet tartalmaztak, amelyeket a későbbi munkánkban figyelembe veszünk - huzta alá a miniszter. - azt is mondhatnám, hogy ez a vita ismét gazdagabbá tett bennünket és az önök bátorításával nagyobb biztonságban készülhetünk arra, hogy rövidesen a kormány elé töljesszük a közlekedéspolitikai koncepció konkrét, részletes továbbfejlesztésének tervét.

/folyt.köv./

bkk 2. /az országgyűlés...30. folyt./um-p

ez a vita és a mindennapi élet is bizonyítja, hogy a mi munkánk a teljes nyilvánosság előtt folyik. azt szokták mondani, hogy a hibáinkat gyakran elfelejtjük akkor, ha csak magunk ismerjük azokat. minket ez a veszély nem fenyeget, mert erőnyeinket és fogyatékoságainkat együtt látjuk és közösen teszünk erőfeszítéseket a jobb megoldásokra.

a vita emellett azt is alátámasztotta, hogy mindenkinek a saját pártja a legkedvesebb. ez teljesen érthető, hiszen a terheket, a gondokat otthon érzik a legerősebben a képviselők. a véleménycserék sokszor nagyon szenvedélyesek, de nagyon elv-szerűek voltak. jellemezze a jövőben is ez az elvi magatartás a területi szervek és az ágazat együttműködését.

a miniszteri válasz után határozathozatal következett, az országgyűlés a közlekedés- és postaügyi miniszter beszámolóját jóváhagyólag tudomásul vette.

ezután interpellációk következtek.

dr. schnitzler józsef

-----/hajdu m. 16.vk./, a debreceni orvos-tudományi egyetem ii. számú sebészeti klinikájának igazgatója a környezetvédelmi törvény végrehajtásának meggyorsításaért emelt szót. gonda györgy államtikárhoz, az országos környezet-és természetvédelmi hivatal elnökéhez intézett interpellációjában.

a képviselő arra kért választ, hogy mit kíván tenni a kormány a környezetvédelemről szóló törvény eredményesebb végrehajtásáért, tervezi-e végrehajtási utasítás kiadását, s egy külön utasítással a rendelkezések kódex szerű összefoglalását, mit tesznek a rendelkezések jobb betartásáért általában a hatósági ellenőrzés rendszeresebbé, szigorubbá, szakszerűbbé tételéért?

/folyt köv./

19.00/p

-42-

o

bkk.2./az országgyűlés.....31. folyt/p

gonda györgy

----- válaszában egyebek között elmondta: már az v. ötéves terv kidolgozásakor a korábbinál erőteljesebben kifejezésre jutottak a környezetvédelem követelményei. kiegészítették a beruházások gazdasági-műszaki előkészítésének rendjét, figyelembe véve környezeti hatásukat. létrejött az 500 millió forintos környezetvédelmi alap, amely - támogatásával - 2 milliárd forintnyi beruházást tesz lehetővé a környezet védelme érdekében. bővült a természetvédelmi értékek megóvására tett intézkedések sora; ma már három nemzeti parkunk van, és az országban máshol is javultak a természeti értékek védelmének feltételei.

a minisztertanács egy évvel ezelőtt létrehozta a környezet-és természetvédelmi tanácsot, mint olyan felelős testületet, amely ennek a szerteágazó feladatnak az összehangolását és a szükséges intézkedések kezdeményezését, támogatását garantálja. létrejött az országos környezet-és természetvédelmi hivatal is. mindkettő azzal a felelősséggel kíván tevékenykedni, amit az ügy társadalmi fontossága megkövetel.

a hivatal jelenleg azt tekinti egyik legfontosabb feladatának, hogy közreműködjék a vi. ötéves terv előkészítésében. a tervben az anyagi feltételektől függően - fontosabb helyet követelnek azok az intézkedések, amelyekkel csökkenteni lehet a korábbi kedvezőtlen hatásokat, illetve a jövőben előre léphetünk.

mivel a környezetvédelem egyes részterületein rendezetlenek a hatáskörök és tisztázatlan a felelősség, a helyzet megoldására a közeljövőben előterjesztést készítenek a minisztertanácsnak, amelyben egyértelműen megfogalmazzák az irányítás és a felelősség kérdéseit.

a törvény megjelenését követően felülvizsgálták az érvényben lévő jogszabályokat azzal a céllal, hogy az esetleges ellentmondások orvosolhatók, a jogszabályi ütközések elkerülhetőek legyenek. ennek a munkának a tanulságait a közeljövőben összegzik, s tervezik az érvényes jogszabályok egybefoglalását, kiadását, hogy azok, akik a napi munkában ezeket alkalmazzák, pontosan és gyorsan eligazodjanak.

/folyt.köv./

19.05/p

- 43 -

o

bkk.2./az országgyűlés...32.folyt./p-um

a hivatal komplex környezetvédelmi ellenőrzéseket kezdeményez és szervez is, s a képviselő javaslatával összhangban - ezeket fokozni kívánják. a felelősségrevonás alkalmazásáról gonda györgy elmondta, hogy a közelmúltban a minisztertanács szigorította a szennyvízbírság szabályait és indokolt esetekben - az új büntető törvénykönyvre vonatkozó javaslat is új és szigorú előírásokat tartalmaz.

mindezek mellett nélkülözhetetlen a társadalom aktivitása, felelősségérzete. a közfelfogásban azonban még nemigen érezhető, hogy amikor a környezetünket óvjuk, akkor önmagunk és a jövőnk érdekében és javára cselekszünk. lényegében önvédelemről van szó, amelyben az egész ország lakossága érdekelt. - mondta befejezésül gonda györgy.

gonda györgy választát az interpelláló képviselő és az országgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette.

simon ernőné /somogy m. 11.vk./ a nagyatádi cémagyár munkása az építésügyi és városfejlesztési miniszterhez intézett kérdést: tervezik-e az üdülőhelyeken kívüli zártkerti ingatlanokon emelhető építmények nagyságáról szóló szabályok módosítását? jelenleg 12 négyzetméter alapterületet engedélyeznek. viszont a szerszámok, a gazdálkodásban nélkülözhetetlen eszközök, a kisgépek tárolására és a termés elhelyezésére e kis helyiségek alkalmatlanok.

a kérdésnek két lényeges oldala van - kezdte választát ábrahám kálmán. az egyik, - a földtörvénnyel összefüggésben - hogy biztosítsuk a parlagon hagyott földek hasznosítását; a zártkertenek éppen ez a funkciója. a 12 négyzetméterre korlátozott alapterület is azt a célt szolgálja, hogy ne alakuljanak üdülőtelepülésekké a mezőgazdasági művelésre kialakított kertek. sajnos, ennek ellenére mégis létrejöttek vadtelepülések, s e sűrűn beépített, mind kisebb területekre tagolt zártkertenek most „kérnek”, a vizet, a csatornát és az uthálózatot.

/folyt. köv./
19.10/um

bkk.2./az országgyűlés... 33. folyt/um-p

a kérdés másik oldala viszont érthető: egy nagyobb épület a zártkerten feltétlenül javítja a művelési lehetőségeket, kulturáltabbá teszi az ott-tartózkodást. a miniszter egyetértett azzal, hogy indokolt a szabályok módosítása. mégpedig differenciáltan - hangsúlyozta. - figyelemmel kell lenni arra: hol, mekkora területen helyezkedik el a zártkert, és miként művelik meg földjét. mindebben a helyi tanácsok véleményét is figyelembe veszik majd. e fontos adatok ismeretében, a területileg differenciált módosítást fogalmazzák majd meg az országos építésügyi szabályzatban.

az építésügyi és városfejlesztési miniszter választát az interpelláló képviselő és az országgyűlés tudomásul vette.

szabó józsef

-----/baranya m. 10.vk./ a baranya megyei népi ellenőrzési bizottság elnöke simon pál nehézipari miniszterhez interpellált a közüzemi szolgáltatások mérésének, lakossági számlázásának és díjbeszedésének korszerűsítése ügyében. mint mondotta: a jelenlegi elszámolási és befizetési rendszer nagyrészt korszerűtlen, sok munkával jár, nagy létszámot köt le. a területen vannak már hasznos kezdeményezések, amelyeket érdemes lenne általánosan elterjeszteni, nemcsak a nagyobb településeken, hanem a községekben is.

simon pál

----- választában elmondta, hogy már hosszabb ideje foglalkoznak a számlázás és a díjbeszedés korszerűsítésével. a déldunántúli áramszolgáltató vállalat keszthelyi üzemigazgató-ságán például - kísérleti jelleggel - mintegy hatvanezer fogyasztónál bevezették a kéthavonkénti átalánydíj fizetését, s a villamos fogyasztásmérőket évente csak egyszer olvassák le. a kísérlet eredményei alapján - a tervek szerint - jövőre ezt a módszert a kazincbarcikai, a sárospataki, az egri, a kaposvári, a nagykanizsai és a siófoki üzemigazgató-ságok területén is bevezetik. az utóbbi években megszervezték és az egész ország területére kiterjesztették a lakosság villamosenergia-fogyasztásának számítógépes számlázását.
/folyt. köv./
19.15/p

parlament

bkk.2./az országgyűlés .....34. folyt/p um

ez éppugy a korszerűsítéshez tartozik, mint az, hogy budapest és néhány fővároskörnyéki településen a fogyasztók a különböző szolgáltatások számláit már összesítve kapják kézhez. kedvezőek a tapasztalatok az átutalási betétszámlával kapcsolatban is, jelenleg 280 ezer betétszámla-tulajdonos van az országban. a minisztériumnak az a szándéka, hogy további információgyűjtés és megfelelő felkészülés után az egész országra kiterjeszti a korszerű módok alkalmazását.

a választ mind az interpelláló képviselő, mind az országgyűlés tudomásul vette.

ezzel az országgyűlés őszi ülészsaka - amelynek második, pénteki napján az elnöki tisztet apró Antal, Péter János és Raffai Sárolda felváltva töltötte be - befejezte munkáját.

x x x

az ülészsakról tudósítottak: Gordon Judit, Győri Margit, Deregán Gábor, Kárpáti Miklós, Mélykúti Attila és Miskolczi Péter.

x x x

az országgyűlés őszi ülészsakának befejező, pénteki napja dióhéjban:

folytatódott a vita dr. Polinszky Károlynak, a közoktatás helyzetéről szóló beszámolója felett. felszólláltak:

Klenovics Imre /Somogy, 7.vk./ az MSZMP Somogy megyei bizottságának titkára;

Réger Antal /Pest m. 25.vk./, a magyarországi németek demokratikus szövetségének főtitkára;

Hütter Csaba /Nógrád m. 5.vk./, a szécsényi II. Rákóczi Ferenc tsz elnökhelyettese;

Szurgyi Istvánné /Szolnok m. 3.vk./, a Rákóczi-falvi általános iskola igazgatója;

Szemerits Ferencné /Győr m. 13.vk./, a Fertőmenti Április 4. tsz növénytermesztője.

/folyt köv./

19.16/um

-46-

o

parlament

bkk.2./ az országgyűlés.....35. folyt/um

ezután dr. Polinszky Károly oktatási miniszter válaszolt a vitában elhangzottakra, majd határozathozatal következett: az országgyűlés a beszámolót egyhangulag, jóváhagyólag tudomásul vette.

a második napirend előadójaként Pullai Árpád közlekedés- és postaügyi miniszter számolt be a közlekedéspolitikai koncepció végrehajtásáról és továbbfejlesztésének főbb irányairól. a témához felszóllalók:

Gyarmati János /Bp. 62. vk./ az építőipari gépesítő vállalat igazgatója;

Dr. Lukács János /Zala m. 2.vk./ a pacσαι haladás tsz állatorvosa;

Daradics Ferenc /Tolna m. 4.vk./, az MSZMP Bonyhádi járási bizottságának első titkára;

Dr. Faragó Margit /Szolnok m. 4.vk./, a Szolnok megyei tanács hetényi Géza kórházának szemészorvosa;

Kangyalka Antal /Csongrád m. 15.vk./, a hódgép Makói gyárának igazgatója;

Tóth István /Bp. 26.vk./, a közlekedési és szállítási dolgozók szakszervezetének főtitkára;

Cserna Sándor /Baranya m. 5.vk./, a Mecseki Ércbányászati vállalat vájára;

Kalló István /Borsod m. 3.vk./, a Lenin kohászati művek közep-hengerművének előhengerésze;

Riss Jenő /Bp. 52.vk./, a budapesti közlekedési vállalat vezérigazgató-helyettese;

Klabuzai Miklós /Somogy m. 6.vk./, a Siófoki Egyetértés tsz elnöke;

Dr. Marton János /Győr m. 3.vk./, nyugdíjas igazgató;

Károlyt. köv./

19.20/um

-47-

o

parlament

bkk.2./az országgyűlés.....36.folyt./um

kaszai imre /bp. 45.vk./, a máv hámán kató vontatási főnökségének mozdonyvezetője;

peták tibor /pest m. 26.vk./, a máv dunakeszi járműjavító vállalatának főkonstruktőre;

grácsin andrás /szabolcs-szatmár m. 17.vk./, a beregdaróci barátság tsz esztergályosa.

ezután pullai árpád közlekedés - és postaügyi miniszter válasza, majd határozathozatal következett. az országgyűlés a miniszteri beszámolót egyhangulag, jóváhagyólag elfogadta.

interpellációk következtek:

dr. schnitzler józsef /hajdu m. 16.vk./, a debreceni orvostudományi egyetem ii. sebészeti klinikájának igazgatója a környezetvédelmi törvény végrehajtása tárgyában interpellált az országos környezet- és természetvédelmi hivatal elnökéhez:

dr. gonda györgy államtitkár válaszolt.

simon ernőné /somogy m. 11.vk./, a nagyatádi cérmagyár munkása az építésügyi és városfejlesztési miniszterhez intézett kérdést a zártkertekben létesíthető építmények alapterületének növelése tárgyában:

dr. ábrahám kálmán miniszter válaszolt.

dr. szabó józsef /baranya m. 10.vk./, a baranya megyei népi ellenőrzési bizottság elnöke a nehézipari miniszterhez a közüzemi szolgáltatások mérésének, lakossági számlázásának és díjbeszédésének tárgyában interpellált.

dr. simán páál miniszter válaszolt.

/a válaszokat mindhárom interpelláló képviselő, s az országgyűlés elfogadta./

/folyt.köv./

- 48 -

9
19.37/um

0

parlament

bkk 2./az országgyűlés 37.folyt./um

ezzel az országgyűlés őszi ülészakának befejező, pénteki napja - amelyen az elnöki tisztet felváltva töltötte be apró Antal, Péter János és Raffai Sarolta - véget ért.

x x x

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bkk 2.sz.hírünk /az országgyűlés.../

7.folytatásában polinszky károly válaszánaK 1.bek. 3.sora helyesen:

...megnyilvánult. a felszólalások - mondotta - arról tanuskodtak. hogy az ...

a 11.folyt. 2.bek. 5.sorában a szöveg helyesen:
...még akkor is, ha esetenként még ma is jelentkeznek feszültségek.

a 20. folyt. 1.bek. 2.sorában a szöveg helyesen:
...a lenin kohászati művek középhengerművének előhengerésze elismeréssel...

a 21.folyt. 2.bek. 2.sorában a szöveg helyesen:
...a képviselő örvendetes tervekről is számot adott.

/folyt.köv./

19.55/um

- 49 -

0

parlament

bkk 2./az országgyűlés....38.folyt./um

a 23.folyt. 1.bek. 5.sorában a szöveg helyesen:
hátráltatja az idegenforgalmi és más beruházásokat, pedig a..

a 25. folyt. 2.bekezdés alulról számított második sorában a szöveg:

...ésszerű felhasználásával, és nagy tartalékunk a szocialista -----

a 25.folyt. 3.bek. 1.sorában a választóköri helyesen:
peták tiber /pest m. 26.vk./

a 29.folyt. 2.bek. 3.sorában a szöveg:
...győr utáni szakaszának kijelölésére tett javaslatot.

a 31.folyt. 1.bek. 1.sorában a név:
dr. gonda gyöngy

a 32.folyt. utolsó bek. 2.sorában a név:
dr. ábrahám kálmán

a 33.folyt. 3.bek. 1.sorában a név:
dr. szabó józsef

a 33.folyt. 3.bek. 2.sorában a és a 4.bek. 1.sorában a név:
dr. simon pál nehézipari miniszter

a 36.folyt. az interpellációknál az utolsó név helyesen: dr. simon pál

/mti/
20.00/um

- 50 -

o

60.000/x

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

parlament

bkk 1. pullai árpád beszámolója

ma/gg um-p pr di

1978. október 27.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk pullai árpád közlekedés- és postaügyi miniszter beszámolójának rövidített változatát, amely az országgyűlés őszi ülésének második napján, pénteken hangzik el. a beszéd feloldásig
e m b a r g ó s !

x x x

a közlekedés - kezdte beszámolóját a miniszter - szer-
ves része a termelés, az elosztás, a fogyasztás folyamatának,
fontos tényezője a nemzetközi együttműködésnek. érinti hazánk
csaknem minden lakosát és a hozzánk látogató sok millió külföl-
dit. naponta 5 milliónyi munkába és iskolába járó használja a
tömegközlekedés járműveit, biztosítani kell 150 ezer tehergép-
kocsi, 30 ezer autóbusz, másfélmillió személygépkocsi és motor-
kerékpár forgalmi feltételeit. mindezek - túlzás nélkül szól-
va - közügyé teszik a közlekedést.

/folyt.köv./

- 1 -

o

bkk 1. /pullai árpád...1.folyt./um

a közlekedéspolitikai koncepció előrelátó, bátor célja volt a vasut rekonstrukciója, mert akkoriban a vasutak szerepének csökkentését vallották szerte a világon. alapvető volt az az elhatározás, hogy nagy teljesítményű és hatékony közúti közlekedést kell létrehozni, kellő figyelmet fordítva az úthálózat építésére, bővítésére. tíz év távlatából megállapíthatjuk, hogy szerkezetében, munkamegosztásának arányaiban, műszaki színvonalában korszerűbb, ültőképesebb közlekedés jött létre. teljesítette a személy- és áruszállítás igényeit, előmozdítva ezzel a népgazdaság fejlődését. ezt a tényt az sem homályosíthatja el, ha időszakonként szállítási feszültségek keletkeztek.

a közvélemény elismeri a szállítási munka eredményeit, de érzékenyen reagál a hibákra is, jogosan igényli a kulturáltabb utazást, a pontosságot, a tisztaságot és a rendet, ideértve a megbízható helyfoglalást is. a ma fogyatékoságaiért elsősorban a közlekedésben dolgozók a felelősek, de kérmünk kell az utasokat is, jobban ügyeljenek velünk együtt a rendre, a kulturáltaságra.

a vasut 3000 kilométeres főhálózata vállalja az utasforgalom és az áruszállítás döntő többségét. a korszerű és az elavult berendezéseket ma még azonos szolgálati helyeken is együtt kell működtetni. a jövő sürgető feladatai közé tartozik a pályák és csomópontok, a rendező-pályaudvarok, a biztosítóberendezések fejlesztésében kialakult elmaradások megszüntetése és az ipari, mezőgazdasági fuvarfeladatokhoz igazodó járműpark kifejlesztése. ez nagyon sok pénzbe kerül és hosszú idő alatt valósítható meg. valószínű, hogy így új állomások - például - csak a legsürgetőbb esetekben épülhetnek.

a vasúti hálózat szerkezetében a jövőben csak kisebb változásokat tervezünk. az energiaellátási, környezetvédelmi és hatékonysági követelmények is indokolják, hogy további 1200-1500 kilométeres vonalat villamosítsunk. évente 350-400 kilométeren kell a pályát felújítani, s a törzshálózati vonalakat, állomásokat korszerű biztosítóberendezéssel ellátni. gazdaságunk állandó mozgásának, fejlődésének törvénye, hogy a korszerűtlent, a gazdaságtalan, a korszerűbbnek, a hatékonyabbnak kell felváltania. a közlekedésnek is meg kell szüntetnie a korszerűtlen, gazdaságtalan tevékenységet, így a kisméretű vasútvonalakat is.

/folyt.köv./

- 2 -

o

bkk 1. /pullai árpád...2.folyt./um

jelentem az országgyűlésnek, hogy 1400 kilométer vasútvonalat megszüntettünk. a közútra áttérített forgalom feltételeit költségvetési támogatás nélkül 1 milliárd forint megtakarításával teremtettük meg. mindez kedvezően hatott a vasut gazdaságosságára, hozzájárult a hatékonyabb forgalom megosztáshoz. azt a többletköltséget, amelyet helyenként az utasoknak, a fuvaroztatóknak okozott, három évig visszatértettünk. ez idő alatt felkészültek a magasabb szintű szolgáltatásért járó nagyobb kiadásokra és megszokták az új forgalmi rendet.

az átszervezés - munkahelyének megszűnésével - több ezer vasutast személyében érintett. foglalkoztatásukra a nagyobb forgalmu helyeken égető szükség volt. vasutasaink ezt a változást fegyelmezetten, példás állampolgári öntudattal fogadták. a programot - a változó körülményekhez igazodva - az illetékes szervekkel, a lakossággal együttműködve folytatjuk.

a koncepció hatására kialakultak a korszerű közúti közlekedés keretei, amelyek megfelelnek népgazdaságunk fejlettségi színvonalának. a vállalatoknál, szövetkezeteknél, azaz a közületeknél százezres tehergépkocsipark, valamint - a dolgozók munkahelyre szállítása céljából - jelentős autóbusszpark jött létre. a kialakult helyzetet közvetett eszközökkel sem lenne célszerű változtatni. a területi szervekkel és a járműtulajdonosokkal együtt szándékunkban áll viszont hatékony intézkedéseket kezdeményezni a közületi gépkocsik kihatásának növelésére és munkaslétszámának csökkentésére.

az utak 10 év alatt sokat javultak, főleg a 30 ezer kilométeres országos hálózat, amely az összforgalom 60 százalékát viseli. szerény mértékben megkezdődött az autópályák és autópályák építése is. nagy eredmény, hogy létrejött a korszerű utépítő nagyipar.

a következő évtizedekben nagy programja az úthálózat fejlesztésének: megkezdjük a budapestet és a nagyvárosokat elkerülő, szakmai körökben sugaras-gyűrűsnek nevezett, úthálózati rendszer kiépítését. a főváros körzetében megindul a főútvonalakat összekötő körgyűrű kiépítése, az országos hálózat 70 százalékát alkalmassá tesszük a 10 tonna tengelynyomású járművek forgalmára. budapest és a nyugati, valamint a déli országhatár között, és miskolc irányába új gyorsforgalmi utat építünk. a 90-es évekre 600-700 kilométeres „gyors”, úthálózat áll a forgalom rendelkezésére, a városi bevezető és elosztó utszakasszal együtt.

/folyt.köv./

- 3 -

o

bkk 1. /pullai árpád...3.folyt./um

az elmúlt évtizedben a tanácsok hatáskörébe tartozó városi közlekedés alapvetően átalakult és - gondjaink mellett - lendületesen fejlődött. a növekvő lélekszámú városok, s mindenekelőtt a főváros lakóinak utazási körülményeit a fejlesztés és a forgalomszervezés egyaránt javította. a fejlődés mutatói: az új bevezető és átkelő-szakaszok, a csomópontok, az új metró-vonalak, a korszerűbb villamos-szerelvények, autóbuszok, trolibuszok.

budapest tömegközlekedését elsősorban a metró oldhatja meg. összhangban a városfejlesztéssel, 1986-ig megépül a teljes észak-déli vonal. tervezzük a délbuda-rákospalotai vonal építését, valamint a csepeli gyorsvasut bevezetését a kálvin térig. a városi lakótelepek építésein még mindig nem elég energikus törekvés az utak, a parkolók, üzemanyagutak, szennyvíz kiépítése. ezeket a lakótelepekkel legalább egy időben kellene létrehozni.

a hazai és a hazánkat érintő európai víziúthálózat fejlesztésében, a hajózás feltételeiben fontos változásoknak vagyunk tanúi. a vaskapu vizilépcső, a duna felső szakaszának várható csatornázása, az épülő nagymaros-gabcsikóvi vizilépcső, és a duna-majna-rajna csatorna, továbbá a tiszai vizilépcsők építése, a duna-tisza csatorna tervezett létrehozása a folyami hajózás új távlatait vetítik eléink. kihasználásuk - kikötők és rakodók építésén túl - a víziszállítás felkarolását, a szemlélet változását is követeli.

a légiközlekedésben kiemelt feladat a ferihegyi repülőtér fejlesztése és a repülésbiztonsági feltételek továbbjavítása. csak így lehetséges 10-12 év múlva kulturáltan fogadni mintegy 6 millió légiutast. a korszerű légijárművek számát nagy hatósugarú repülőgépek beszerzésével is emelni kívánjuk.

a korszerű szállítási módszerek elterjesztésében nem megfelelő a fejlődés és lehetőségeinkkel sincs arányban. a körzeti pályaudvarok kiépítése és gépesítése alig kezdődött el. konténerekben az áruk 1 százalékát szállítják. a rakodólapok használata döntően a belső anyagmozgatásban terjed; a termékek korszerű csomagolása, szállításra előkészítettsége terén csupán kezdeti lépések történtek. az építőanyagiparban viszont örvendetesen kimozdult stagnáló helyzetéből a téglá, cserép, cement egység- és rakományos szállítása.

/folyt.köv./

- 4 -

bkk.1./ pullai árpád.....4.folyt/p

téves az a felfogás, hogy a szállítási folyamat akkor kezdődik, amikor a fuvarozási igényt a közlekedésnek bejelentik. ez a tévedés már a gyárkapunál kiderül, mert a csomagolás nem teszi lehetővé a korszerű rakodást. emiatt kihasználatlanul várakoznak a vasuti és a közúti teherkocsik, amelyekkel naponta több mint 2 millió tonna árut kell elszállítani. a volán vállalatok tavaly 2,5 millió tonna téglát és cserépet fuvaroztak, de egység- és rakományként mindössze 400 ezer tonnát. felesleges mondani, hogy ez milyen többletmunkát és járműkihasználatlanságot okozott. az üzemi anyagmozgatásban 4 millió rakodólapot használnak, de a külső szállításban csak 100 ezret, mert vagy a feladó, vagy az átvéve nincs felkészülve a rakodólapok gépi mozgatására.

raktáraink többségénél sincsenek meg a korszerű, egység- és rakományos árukezelés feltételei. sajnos legtöbbször az új létesítmények tervezésénél sem fordítanak erre figyelmet. a vasuton szállított áruk kétharmadát iparvágányon rakják, a rakodás az eszközök és iparvágányok korszerűtlensége miatt lassú. a vasuti kocsi fordulóideje 85 óra-. ebből vontatásra, továbbításra, rendezésre 30 óra jut, a többi pedig rakodásra és várakozásra. ez szemlélteti a tartalék mértékét is.

nehezen megoldható feladathoz nyulunk, de a megértés támogató jelei már mutatkoznak. az elmúlt években a rakodásfejlesztési alapról másfélmilliárd forintot juttatunk vissza a termelő-, felhasználó vállalatoknak. a szállítatók további másfélmilliárdjával közösen valósítottunk meg rendkívül hasznos fejlesztéseket, nem a közlekedési tárca területén, de a szállítás érdekében. ezekből a forrásokból lépett üzembe több mint 3000 rakodó és anyagmozgatógép, félmillió négyzetméter korszerű rakterület. a borsodi ércelőkészítő müben megvalósult rakodásfejlesztés például évi 160 ezer kocsi állásidejét csökkentte naponta több mint 6 órával. a termelés és a szállítás kívánatos kapcsolatának példája a jászberényi hőltőgépgyár is: gyártmányainak nagyrésze konténerbe kerül a termelési folyamat befejezéseként.

a népgazdasági szinten összehangolt szállítás célja az is, hogy a feladatok megalapozottabb felmérésével, jobb időbeli elosztásával a kapacitásokat egyenletesebben használjuk ki. ebbe beleértjük a hétfégi rakodások nagyon is aktuális fokozását.

/folyt.köv./

-5-

bkk.1./ pullai árpád..... 5.folyt/p

a cél tulajdonképpen az, hogy a szállítás- a népgazdaság szerves részeként - növekvő hatékonysággal működjen közre a termelés-elosztás-felhasználás folyamatában.

ezért a szállítatókkal közösen olyan szervezési és fejlesztési elképzelést kell megvalósítani, amely kiterjed a járművekre, a rakodógépekre, a raktárakra, a nagy áruelosztó-helyekre, az egységrakomány-képzésre, a csomagolásra. az egységes szállítási folyamatban és az annak során alkalmazott korszerű szállítási módszerekben vannak közlekedésünk igazi tartalékai.

a fejlesztésre fordítható összegeket -a hatékonyság érdekében-sok esetben nem is a közlekedési tárca területén kell befektetni. ha okosan gazdálkodunk a beruházási javakkal, számottevő megtakarítást érhetünk el, s jobban gazdálkodhatunk az oly becses munkaerővel is.

a közgazdasági, műszaki és forgalomszervezési kutatások meggyőzően bizonyítják, hogy csak a népgazdasági méretekben tervezett és összehangolt szállítás megvalósításával tudjuk a közlekedést a kor követelte színvonalra emelni. e nagy vállalkozás reális alapját a szocialista tervgazdálkodás adja meg, és az, hogy a népgazdasági érdeket valamennyien a tárcák érdekei fölé helyezzük.

az elmúlt évtizedben 120 ezerről 800 ezerre emelkedett a személygépkocsik száma. az imponáló fejlődés azonban újabb gondokat szült. a 800 ezres személygépkocsi-állomány további növekedése a motorizáció új szakaszát jelenti majd. nem is tudjuk pontosan, sokan pedig nem merik, nem akarják felmérni azt a helyzetet, amit az akár csak a duplájára növekvő személygépkocsi állomány idézhet elő. budapestben már a mai negyedmillió személyautó mellett is érezhető a hiadk és a rájuk vezető utak szinte állandósult csucsforgalma, de így van ez néhány városi csomóponton és a bevezető szakaszok nagy részén is.

a személyautók számának növekedésével a jövőben is számolunk. erre a folyamatra időben fel kell készülni. megfelelő tervezéssel és szabályozással - mérlegelve a gépkocsit használók nagyobb részvételét a teherviselésben, -az arányok észszerű alakításával elkerülhetjük, illetve nagymértékben mérsékelhetjük a kedvezőtlen hatásokat.

/folyt köv./

bkk.1./ pullai árpád.....6.folyt/p

jövőnk tervezésénél alapvetőnek tartjuk, hogy a fejlesztésben a tömegközlekedésé az elsőbbség. a személykocsik számának növelését olyan keretek között célszerű tartani, amely nem fokozza tovább a már ma is meglévő feszültségeket.

a nagy-városokban, elsősorban budapestben, a bevezető utak csomópontjai és a metróállomások mellett nagy parkolóhelyeket kell létesíteni. a „parkolj és utazz tovább tömegközlekedési eszközzel”, módszert ezzel lehet elterjeszteni. a gépkocsitulajdonos így majd választhat, hogy 60-80, vagy 20 perc alatt kíván-e munkahelyére érni.

a forgalom növekedése a tanácsokat mind több igazgatási, hatósági lépésre kényszeríti. ezektől még a mi tárcaszerveink is gyakran idegenkednek. a lépcsőzetes munkakezdés, az egyirányúsítás, az időbeni korlátozás, az autóbuszoknak külőf sáv kijelölése nem a hivatal packázását jelenti, hanem szükséges intézkedés a forgalom, a biztonság érdekében.

nem vehetjük érzéketlenül tudomásul, hogy hetenként 20-25 halottja és többszáz sérültje van a közúti közlekedésnek. ez arra kényszeríti mindenkit, hogy közös akarattal és cselekvéssel javítsuk a közlekedési morált. a biztonságos közlekedés érdekében fel kell használni a propaganda, az oktatás és továbbképzés, de szükség-szerűen a bírság, büntetés eszközeit is. a közlekedési erkölcs megszilárdításában kiemelkedő a hivatásos gépjárművezetők és a forgalom irányítóinak szerepe.

a koncepció céljainak megfelelően gazdaságosabbá, hatékonyabbá vált a közlekedés. -állapította meg a miniszter. a személy-és áruszállítási feladatokat ma már lényegében az arra műszakilag és gazdaságilag felkészült és alkalmas közlekedési alágazat oldja meg. a vasútról a közútra tereltük át a gazdaságtalan darabáru-fuvarozást, csaknem 300 vasutállomáson megszűnt az áruforgalom, a körzeti állomások vették át. a vontatás és gazdaságosabbá vált azzal, hogy ma már jelentéktelen, alig 5-6 százalék a gőzmozdonyok aránya.

/folyt köv./

bkk.1. /pullai árpád.....7.folyt/p

jelentős devizaszerző szervezeteket fejlesztettünk ki, olyanokat mint a hungarocamion, amely évről-évre dollárok 10 milliósával járul az államháztartás bevételeihez, a vasuti áruforgalom több mint felét az export-import és tranzitszállítások teszik ki. hatékonyabb folyami és tengeri hajók, repülőgépek üzembeállításával is növeltük a közlekedés devizabevételt. de mindezek ellenére sem lehetünk elégedettek a közlekedési szolgáltatások minőségének színvonalával és a szállítások gazdaságossága érdekében is sokat kell még tenni.

a népgazdaság munkaerőhelyzetének általános gondjai fokozottabban jelentkeznek a közlekedésben. az elmúlt évek megnövekedett feladatait már nem lehetett csupán műszaki és szervezési intézkedésekkel megoldani, jobban és többet kellett dolgozni. kérem, hogy e magas fórumról is mondjunk köszönetet a vasutasoknak, a gépkocsivezetőknek, a rakodómunkásoknak, a hajósoknak, a repülőknak, a villamosvezetőknek, az ut-és hidépítőknak, fizikai és szellemi dolgozóknak öntudatos helytállásukért, a közügynek tett szolgálatukért.

a közlekedési munka elismerését látjuk abban, hogy dolgozóink számos bérproblémáját sikerült megoldani. ennek ellenére néhány területen - mint például a vasuti kocsirendező, sarus, forgalmi utazó, rakodómunkás, autóbuszvezető - tartós a munkaerőhiány. a helyzeten - a műszaki fejlesztésen túl - csakis a munkakörülmények és a szociális ellátás javításával változtathatunk. évente egy milliárd forintot költünk szociálpolitikai célokra, a munkakörülmények javítására. ez irányu terveink végrehajtását nyomatékosan ellenőrizzük.

közlekedésben dolgozni embert-próbáló munka. de kevés embernek jut osztályrészül az, ami például a mozdonyvezetőnek, aki egyedül 50 millió forint értékű vonatot vezet, nem is beszélve a nagyteherbíró repülőgépek, hajók értékéről, sebességéről, vagy a nagyteherbíró gépkocsik és az esztétikailag is gyönyörködtető autóbuszok műszaki színvonaláról, az állandó mozgásról, amely új és új szint, új és új élményt nyújt. mindezt és az anyagi, erkölcsi megbecsülésért, egyre több fiatal és műszaki szakember választja hivatásul a közlekedést. hívjuk és várjuk őket. szükség van még több jó szakmunkásra, mérnökre, közgazdászra, mert a közlekedésnek gyorsuló ütemben kell alkalmaznia a korszerű technikát, technológiát, az új szervezési módszereket.

/folyt köv./

bkk 1. /pullai árpád...8.folyt./um

a közlekedés 150 milliárdos eszközállománnyal dolgozik; ennek gazdaságos kihasználása alapvetően műszaki tevékenység, amelyet jó szervező és irányító munkával kell párosítani. kevesen tudják, hogy a közlekedési eszközök és létesítmények pusztá fenntartására kell fordítani a fejlesztési erőforrások 60-70 százalékát. a szállítóképeség bővítése, a munkaerő kiváltása, a biztonság, a pontosság, a közlekedés kulturáltsága terén a műszaki-technológiai fejlesztést szolgáló forintok kamatoznak a leghatékonyabban. fejlesztési politikánk ezért elsősorban a műszaki színvonal emelésére irányul, ami együtt jár a technológia megújulásával is.

a közlekedés hatékony támogatást kapott az egész társadalomtól, a területi pártszervektől és a tanácsoktól. tudjuk, hogy minden vezető és felelős testület azt szeretné, ha kiemelten fejlesztenék a hatáskörébe tartozó közlekedést. de hagyományosan jó kapcsolataink alapján is kérjük annak megértését, hogy ezt korlátozott lehetőségeink sem engedik meg. ezenkívül azt sem téveszthetjük szem elől, hogy - a helyi érdekeket is figyelembe véve - országosan egységes rendszerben kell fejleszteni a közlekedést.

közlekedési rendszerünk folyamatos fejlesztését hazánk előnyös földrajzi fekvése is indokolja. az észak-déli és kelet-nyugati nemzetközi közlekedés fő irányai országunkon haladnak át. ezt az előnyt, amely egybeesik politikai-gazdasági érdekeinkkel, csak akkor lehet kihasználni, ha lépést tartunk a szomszédos országok közlekedése műszaki színvonalának növekedésével.

a szomszédos országokkal 24 vasuti és 32 közuti határátkelőhelyen van összeköttetésünk. az export-import és a tranzitszállításokat olyan szunvonalon kell teljesíteni, amivel jó minőségben, korrekten szolgáljuk ki megbízóinkat. ehhez a műszaki fejlesztés mellett kulturált üzletpolitikára és gyakorlatra van szükség. ma még megfelelő a nemzetközi igényeknek, nem kerül el közlekedési hálózatunkat az idegenforgalom és a nemzetközi áruforgalom. a tranzitvonalak fejlesztésével ennek az előnyös helyzetnek a megtartására törekszünk.

/folyt.köv./

bkk 1. /pullai árpád...9.folyt./um

a nemzetközi kapcsolatok figyelmes ápolásán belül megkülönböztetett feladatunk, hogy jó szállítási munkával mozdítsuk elő a bővülő szocialista integrációt. elmondhatjuk, hogy a nemzetközi kapcsolatok bővítésének feltételeit sikerült megteremteni és a magyar közlekedés hatékonyan, megbízhatóan szolgálja mind a sajátosan magyar, mind a szocialista országokkal közös érdekeinket.

járműveink döntő többségét szocialista importból és a hazai ipartól szerezzük be. ez megbízható bázisa a fejlesztésnek. nem mondható ez az alkatrészellátásra, ami fékezi a nagyértékű járművek kihasználását; akadályozza az emberi gyengeségekkel is küzdő javító, karbantartó ipar munkáját, befolyásolja a minőséget is.

az 1968-as közlekedéspolitikai koncepció alapelveiben, fő irányjaiban helyes volt, az élet igazolta. célunk, hogy - a végrehajtás tapasztalatait hasznosítva - a megváltozott körülményekhez igazítsuk a jövő közlekedéspolitikáját.

megalapozottan mondhatjuk, hogy közlekedésünk új fejlődési szakasz előtt áll. a következő évtizedek megújuló, kutató szemléletet, új módszereket, korszerűsödő szervezeti kereteket kívánnak.

feladataink meghatározásakor abból indulunk ki, hogy közlekedési rendszerünk mindenekelőtt a vasutra és a közuttra épül. a szállítás ezen áll vagy bukik. e két alágazatnak - mind a belföldi, mind a nemzetközi szállításokban - növekvő hatékonysággal kell ellátnia folyamatos és biztonságos üzemet. ennek érdekében a vasuti közlekedés elmaradt területein gyorsuló és folyamatos fejlesztésre van szükség.

ki kell alakítani a tömegközlekedés és a tovább bővülő egyéni közlekedés ésszerű arányait. úthálózatunkat úgy kell fejleszteni, hogy a várható nagyobb forgalom ne fokozza tovább a jelenlegi feszültségeket. a fejlesztéspolitikában a műszaki és technológiai fejlesztésre kell megkülönböztetett figyelmet fordítani úgy, hogy az anyagi eszközöket ennek érdekében koncentráltan használjuk fel. nagy figyelmet kívánnak a közlekedést közvetlenül érintő településfejlesztési és várospolitikai kérdések is.

/folyt.köv./

bkk 1. /pullai árpád...10.folyt./um

meggyőződésünk, hogy a közlekedés érdekében ilyen szellemben végzett munka eredményeként az évezred végén - lényegében a mai hálózatokon - egy korszerűbb, megjelenésében megváltozott, hatékony és biztonságos közlekedés szolgálhatja országunk érdekeit.

a közlekedést nem önmagáért, hanem társadalmi céljaink érdekében, a magyar szocialista munkáspárt programnyilatkozatainak szellemében kell fejleszteni. megtisztelő feladatunk, hogy minden erőnkkel e nemzeti program megvalósításán munkálkodjunk.

kérem a tisztelt országgyűlést, vitassa meg és fogadja el a beszámolót és támogassa a kormánynak a közlekedés jövőjét formáló törekvéseit. /mti/

o
--

parlament

bkk.2. az országgyűlés őszi ülészsaka

di-pr-gy-ma-mir-km-dg/gg-tm-s /p um di 1978.október 27.

pénteken délelőtt 10 órakor a parlamentben folytatta munkáját az országgyűlés őszi ülészsaka. részt vettek a tanácskozáson: Losonczy pál, az elnöki tanács elnöke, aczél györgy, apró Antal, biszku béla, fock Jenő, gáspár sándor, németh károly és sarlósi István, az mszmp politikai bizottságának tagjai. ott voltak a központi bizottság titkárai, s a kormány tagjai. az emeleti párhelyekben helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja.

az elfogadott napirendnek megfelelően a képviselők folytatták a közoktatás helyzetéről szóló miniszteri beszámoló vitáját.

folyt .köv./
10.05/p

10¹⁰ VG

-12-

parlament

bkk 2. /az országgyűlés ...1.folyt./um

klenovics Imre, /somogy m. 7.vk./ az mszmp megyei bizottságának titkára kifejtette: sokat tettünk az oktató-nevelő munka tárgyi feltételeinek javításáért, mégis ellentmondás van az oktatásügygel szemben támasztott társadalmi követelmények és a rendelkezésre álló eszközök között. az ellentmondásban fejlődésünkkel együttjáró elemek is megtalálhatók, de a minisztériumi, a tanácsai irányítás sem hangolta eléggé össze a követelményeket a feltételek megteremtésével - mondta, s hozzátette: a tapasztalatok szerint az oktatásügyi gazdálkodásban is van mit javítani. egyrészt fogyatékos a szükségletek kielégítése, másrészt a rendelkezésre bocsátott anyagi eszközökkel sem gazdálkodnak mindig ésszerűen.

az óvodai ellátás gondjaiban az is szerepet játszik - folytatta -, hogy későn figyeltünk fel a demográfiai hullám alakulására, gyakran elmaradnak a járulékos beruházások, az élet által túlhaladottak a normatívák. ezenkívül egész sor gyengeség jellemzi a beruházási-fejlesztési tevékenységet, nem élünk eléggé a különböző átmeneti megoldások lehetőségeivel. az óvodákban és az általános iskolákban minden körülmények között biztosítani kell a szintentartást.

a továbbiakban szóváltette, hogy az aprófalvas megyékben - így somogyban is - megyei szinten összesítve nagyobb összegű, de valójában elaprózottan jelentkező fejlesztési források képződnek. a központi tervezés nem vette eléggé figyelembe, hogy ezek a források nem, vagy csak kis mértékben vonhatók be a fejlesztésbe és - figyelemmel a helyi törekvésekre - nem hatnak mindig és mindenben a kiemelt célok megvalósításának irányába.

a megvalósítandó tartalmi korszerűsítés - amely például az új tantervek bevezetésében is megnyilvánul - fokozottabban igényli a tartalmi fejlesztés és az anyagi eszközök szinkronizálásának megteremtését. ezért szükséges a tervezés és az irányítás módszerének továbbfejlesztése úgy, hogy fellendüljön a helyi kezdeményezés és az önkormányzati jelleg megértése nélkül hatékonyabban érvényesüljön a központi akarat is.

/folyt.köv./

- 13 -

11.05/um

12¹⁰ VG

bkk 2. /az országgyűlés...2.folyt./um

a továbbiakban arról szólt, hogy a minisztérium tervezési irányelveket adott ki a megyei szervek számára azzal a céllal, hogy a megyei tervek a központi elképzeléseknek és számításoknak megfelelően készüljenek el. ezt nem mindenütt vették figyelembe, ezért a minisztériumnak sokkal következetesebben kellene ellenőriznie a megyei tanácsok középtávu oktatási terveinek kidolgozását és azok végrehajtását. ne csak szóban utaljunk arra, hogy a központi akarat érvényesülését jobban meg kell követelni, hanem ennek kétséget kizáróan érvényt is kell szerezni. ez - hangsúlyozta a képviselő - nem sértené a tanácsai önállóságot, ellenkezőleg, az összhang irányába hatna.

javasolta a képviselő, hogy a minisztérium rendelkezzen megfelelő anyagi eszközökkel a megyék közötti feltételbeli különbségek csökkentésére, és azokat a tényleges különbségek felszámolására fordítsa. kerüljön előtérbe - szorgalmazta - a könnyűszerkezetes, gyors építési mód, valamint a többféle célra hasznosítható épületek kialakítása, s ezek elterjesztése kapjon meg minden támogatást. megfontolást érdemel: nem lenne-e célszerű elvégezni az oktatási ágazat állóeszközeinek újraértékelését. ezenkívül azt is keresni kellene, hogy miként lehetne új alapokra helyezni a felújítási alap képzését, azzal az igénnyel, hogy jobban szolgálja az oktatási-nevelési feladatok megoldását.

réger antal /pest megye 25.vk./, a magyarországi németek ----- demokratikus szövetségének főtitkára előljáróban megállapította: hazánkban az óvodától a felsőfoku képzésig biztosítottak a nemzetiségi oktatás formái és intézményei. céljai természetesen azonosak oktatáspolitikánk általános céljaival, de speciális nemzetiségi feladatként arra törekszik, hogy a magyarországi németek, délszlávok, szlovákok és románok gyermekei minél magasabb szinten sajátítsák el anyanyelvüket, megbecsüljék és ápolják anyanyelvi kultúrájukat.

/folyt.köv./

- 14 -

12⁰⁵
- UG

bkk 2. /az országgyűlés ...3.folyt./um

a képviselő arról tájékoztatta az országgyűlést, hogy a nemzetiségi szövetségek kongresszusainak előkészítése idején mintegy 300 tanácskozáson választották meg a küldötteket, s a gyűlések résztvevői elmondták véleményüket a legfontosabb nemzetiségpolitikai eredményekről és gondokról. a felszólalók-
nak több mint fele a nemzetiségi oktatás kérdéseivel foglalkozott. általános az a vélemény, hogy az utóbbi években fokozott párt-, állami és tanácsai gondoskodás jellemezte ezt a területet. bővült az intézményhálózat, nőtt az anyanyelvi oktatásban résztvevő tanulók és pedagógusok száma és megszülettek az első távlati nemzetiségi művelődési tervek is. az országos szervek tevékenysége mellett jelentős az a támogatás is, amelyet a szocialista országok többsége nyújt a pedagógusképzéshez, a tankönyvkiadáshoz.

az elmúlt tíz évben ötszöröseire nőtt a nemzetiségi anyanyelvű óvodákba járó gyermekek száma. mégis, vagy éppen ezért itt a legnagyobb különbség a mennyiségi és a minőségi fejlődés között. az óvodák nemzetiségi csoportjaiban ugyanis a foglalkozások legalább felének nemzetiségi nyelven kellene folynia. ehhez azonban több, a nyelvet magas fokon ismerő óvónőre és gyermekgondozóra lenne szükség. erre azonban csak most lettek kedvezőek a kilátások.

a képviselő szólt az általános iskolák nemzetiségi oktatásáról is. javasolta, hogy mielőbb fejazzék be a nemzetiségi oktatási kísérleteket és szélesítsék ki a kétnyelvű oktatást.

a nemzetiségi gimnáziumokban általában jók az anyanyelvi oktatás feltételei, bár a tankönyvellátás és a szaktanár utánpótlás javításával még gyorsabb lehetne a fejlődés. kívánatos és szükséges - mondotta - a nemzetiségi gimnáziumi tagozatok önállóságának növelése.

réger antal kitért a pedagógusképzés nemzetiségi vonatkozásaira is. mint mondotta, tovább kellene javítani a pedagógusképző intézetek, illetve a nemzetiségi tanszékek munkájának feltételeit, majd szóváltette: a jelenlegi pályázati, illetve elhelyezkedési rendszer nem kedvez a jobb nemzetiségi pedagógusellátásnak. egyes helyeken pedagógushiány miatt nem vezet be a nemzetiségi oktatást, ugyanakkor sok fiatal nemzetiségi diplomás nem tud elhelyezkedni olyan iskolában, ahol anyanyelvét oktathatná.

/folyt.köv./

- 15 -

11.33/um

12¹⁰
- UG

bkk 2. /az országgyűlés ...4.folyt./um-p

a szülők többségének nincsenek ismeretei a nemzetiségek nyelvtudásának értékéről, a kétnyelvűség társadalmi szükségességéről, hasznáról. a legmeggyőzőbb érvek természetesen a nemzetiségi oktatás valódi eredményei. nyelvészeti, nyelv-szociológiai, nyelvföldrajzi kutatásokra, elemzésekre van szükség ahhoz, hogy a nemzetiségi oktatást az objektív helyzetből kiindulva, a realitásokra építve lehessen továbbfejleszteni.

bejelentette: az oktatási minisztérium nemzetiségi oktatási bizottsága nemrég tekintette át a nemzetiségi oktatás helyzetét és megfelelő intézkedéseket hozott a feladatok fokozatos megoldására. így például hosszú távú fejlesztési tervet dolgozott ki annak érdekében, hogy hazánkban egyre több nemzetiségi állampolgár művelhesse magas szinten anyanyelvét, hogy a kétnyelvűség értékeivel felruházva betölthesse azt a szerepét, amelyre a nemzetiségi, mint két nép nyelvének és kulturájának hordozói hivatottak.

hütter csaba

----- /nógrád m.5.vk./ a szécsényi ii.rákóczi ferenc tsz elnökhelyettese felszólalásában a szakképzéssel, elsősorban a mezőgazdasági szakközépiskolák helyzetével foglalkozott. az iparszerű, ipari jellegű termelés térhódítása a mezőgazdaságban, a szakemberképzés igényesebbé, megalapozottabbá tételét is feltételezi, erre a mezőgazdasági dolgozóknak és a képzéssel foglalkozó intézményeknek egyaránt fel kell készülniük -mondotta. a megfelelő színvonalú oktatáshoz azonban az iskolákból, tanműhelyekből még jónéhány technikai-és szemléltető eszköz hiányzik. meggyorsítaná az előbbrelépést, ha a mezőgazdasági üzemekben, mindenekelőtt a bázis gazdaságokban is megteremténék a korszerű képzés feltételeit. a mezőgazdaságnak magas színvonalú ismeretekkel és műveltséggel rendelkező szakemberekre van szüksége, akiknek képzését nem lehet csupán az iskolára hárítani.

fontos lenne tisztázni a téveszek oktatási tevékenységére vonatkozó rendeletek sokszor nem egyértelmű előírásait, s felül kellene vizsgálni az új, gépesítési profilú mezőgazdasági szakközépiskolákban az oktatás műszaki feltételeit.

/folyt.köv./

- 16 -

11.38/p

12¹⁵ UG

bkk 2. /az országgyűlés...5.folyt./p

szóvá tette azokat a visszasságokat is, amelyek az ipari vagy mezőgazdasági szakközépiskolát végzett fiatalok szakmai továbbképzését gátolják. tapasztalatai szerint a szakközépiskolát végzettek továbbtanulási esélyei a szakáguknak megfelelő felsőoktatási intézményekben is -a jelenlegi felvételi vizsga -követelmény miatt - rosszabbak, mint a gimnáziumot végzetteké. ezen azért is célszerű lenne mielőbb változtatni, mert a szakközépiskolákban továbbtanuló gyerekek többsége munkás és paraszt származású. javasolta: a felvételi vizsgákon vegyék figyelembe a gimnáziumi és a szakközépiskolai képzésben kialakult különbségeket.

szurgyi istvánné,

----- /szolnok m.3.vk.-/ a rákóczi általános iskola igazgatója örvendetes tényként nyugtázta: az oktatási intézményekben olyan korszerűsödési folyamat bon-takozott ki, amelynek hatására a nevelési tényezők kerültek előtérbe. a központi intézkedések nemcsak a nevelőmunka színvonalának növekedését, hanem az új dokumentumok fokozatos alkalmazásának alapvető feltételeit is megteremtették.

a társadalom széleskörű segítségével - tért át szűkebb hazájára a képviselő - szolnok megyében már az elmúlt esztendőre több hellyel bővült az óvodai hálózat, mint amennyit 1980-ra terveztek. a demográfiai hullám miatt azonban az óvodák még így is zsufoltak, legutóbb például 2000 felvételi kérelmet kellett elutasítani. tetézi a gondokat, hogy az óvodák jelentős részének kihasználtsága meghaladja a 100 százalékot, működési költséget azonban csak az eredetileg tervezett létszám alapján kapják az intézmények. a demográfiai hullámmal együttjáró fe-szültségek -hívta fel a figyelmet a képviselő- a következő években várhatóan az általános iskolákban is éreztetik hatásukat, majd arról szólt, hogy a megye pedagógusai nagy várakozással fogtak hozzá az új nevelési-oktatási terv gyakorlati megvalósításához. hisznek és biznak az iskolák megújulásában. az utóbbi években az általános iskolák félmilliárd forint értékű taneszközzel gyarapodtak, s ez jelentős mértékben segíti a korszerű nevelő-oktató munkát. az új tantervek belépésével azonban a következő években csaknem 500 -féle újabb taneszköz gyártása válik szükségessé. a nagyértékű taneszközök előállítására és az iskolákhoz való eljuttatására azonban máris gondok vannak. az alapfelszerelési jegyzékben előírt taneszközök egy részének árusítása még meg sem kezdődött, holott azokat már alkalmazni kellene. ennek alapján javasolta a képviselő a taneszközgyártás és beszerzés helyzetének felülvizsgálatát.

/folyt köv./
11.45/p

-17-

12⁴⁰ UG

bkk. 2. /az országgyűlés.....6.folyt/p

szemerits ferencné /győr-sopron megye 13. vk./ a főtömanti április 4. termelőszövetkezet növénytermesztője kifejtette: nemcsak az oktatásügy nagy horderejű társadalmi kérdéseinek eldöntésénél gyümölcsöző a szakmai és a társadalmi fórumok együttműködése. az apró, mindennapos munkák során is szükség van az iskolák, az óvodák, a szülők és az üzemek összefogására. évekket ezelőtt csupán anyagi-gazdasági kérdésekben keresték meg egymást. ma már azonban a pedagógiai, politikai együttműködés új vonásai is fellelhetők a kapcsolatok jelentős részében. ennek erősítése különösen fontos a szakközépiskolák esetében. a jövő szakembereit, köztük a korszerűen dolgozó szakmunkásokat képző új intézmény megérdemli a bizalmat, ügyeljünk rá, hogy ez a jólformált iskolatípus teljesíthesse igéretes feladatait. az élet igényli, hogy ezeknek a szakközépiskoláknak a kapcsolatai az adott szakmán túl, az élet más területeire is terjedjenek ki, hiszen közös érdek, hogy teljes embert neveljenek.

a képviselői munka közben is gyakran találkozom különböző koru és foglalkozású fiatalokkal - folytatta. - e találkozás alkalmával örömmel tapasztalom, hogy ifjúságunkban élénk tudásvágy él. elgondolkodtató viszont, milyen sok iskola, főleg középfokú intézmény nevelője panaszkodik az ugymond lazuló munkaerőre, a hiányzások magas számára, az elégséggel is beérő diákok magatartására. nem szabad megfeledkezni arról, hogy e gondok leküzdésében sok mulik a pedagógusok magatartásán is -hangoztatta. - a szocialista tanítási módszer alkalmas arra, hogy a gyengébb képességű, s csak nagy erőfeszítések árán tanuló gyermeket a diákközösség megbecsült tagjává formálja. a türelmetlen pedagógus, aki a küszködő gyermeket megszegyeníti, másokat viszont felmagasztal, hibát követ el. nem arra nevel, hogy tanítványai megértsék egymás gondaját, s a jobb tanulók segítsék a gyengébbeket. holott éppen ez a cél, az, hogy az osztályokból olyan kollektívákat formáljanak, amelyekben mindenki tud a másik sikerének örülni, vagy egymás gondjában osztozni. fontos feladat ez napjainkban, amikor a társadalmi segítség ezernyi formája alakult ki a hátrányosabb helyzetű gyermekek támogatására.

folyt köv./
11.55/p

12²⁰ UG

bkk.2./ az országgyűlés .....7.folyt/p um

a szerkesztőségek figyelmébe!

javitást adunk mai bkk.2. /az országgyűlés őszi ülészaká/anyagunkra.

az első bekezdés 3.sorában a szöveg helyesen:

....az elnöki tanács elnöke, kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, aczél györgy .....

/ x x x
km miután a beszámolóhoz több hozzászóló nem jelentkezett, az elnöklő apró antal a vitát lezárta, s megadta a szót

az oktatási minisztereknek.

polinszky károly köszönettel és jóleső érzéssel nyug-

tázta azt a nagy érdeklődést, amely a közoktatás helyzete iránt megnyilvánult. a 21 felszólalás -mondotta - arról tanuskodott, hogy az alapvető kérdésekben teljes az egyetértés, közös a felelősség és a tenniakarás. újra bebizonyosodott, hogy az oktatás és a művelődés, az embernevelés felemelő hivatása egy célt akaró, együttműködő egész társadalmunk nagy ügye.

a vitában felszólalók természetes nyíltsággal mérlegelték a gondokat, a tennivalókat és a kétségtelenül jelentős, több tekintetben történelmi eredményeket. ez a higgadt, előretékin-tő mérlegelés a további fejlődésünket is szavatolja. eredményeink számottevőek, kétségtelen azonban, hogy szükség van újabb óvodákra, újabb iskolai tantermekre, szükség van megújult pedagógiára. mai körülményeink közepette a valóság őszinte áttekintése új erőfeszítésekre serkent, és az újabb célok teljesítésének bizonyosságával tölt el mindannyiunkat - huzta alá polinszky károly, majd céljaink sikeres elérése mindenekelőtt azon mulik, milyen gyorsan, milyen eredményesen, milyen általános és szakmai színvonalon tesszük műveltebbé, tudatosabbá, vagy emberibb emberré az új társadalom építőjét.

/folyt köv./
12.20/p

12²⁰ UG

bkk.2./az országgyűlés.....8folyt/p um

-azon munkálkodunk, hogy a továbbjutás lehetőségei azonosak legyenek mindenki számára, függetlenül a szociális körülményektől, a lakóhelyi különbségektől, az anyanyelvtől - az a törekvésünk, hogy a szocializmus útját járva új nemzeti felvirágzást biztosítsunk népünknek, emberi gazdagodást állampolgárainknak, így a hazánkban élő nemzetiségeknek is. velük a lenini nemzetiségi politika szellemében külön figyelemmel törődünk, segítjük nemzetiségi hagyományaik és nyelvi kultúrájuk őrzését és fejlesztését. tudjuk: ezzel is az egész magyar -kultura lesz teljesebb és gazdagabb.

befejezésül -köszönetet mondva azért a támogatásért, amely a közoktatás érdekében megnyilvánult - bejelentette: a minisztérium a vitában elhangzott észrevételeket, javaslatokat tanulmányozza és hasznosítja.

ezután határozathozatal következett: az országgyűlés az oktatási miniszter beszámolóját a közoktatás helyzetéről egyhangulag, jóváhagyólag tudomásul vette.

ezt követően -az elfogadott napirendnek megfelelően - pullai árpád közlekedés- és polstaügyi miniszter tartotta meg beszámolóját a közlekedéspolitikai koncepció végrehajtásáról és továbbfejlesztésének főbb irányairól.

/a beszéd rövidített változatát mai bkk. 1-es sz. hírünkben közöltük, az e m b a r g ó t az alábbi javítások figyelembe vételével f e l o l d j u k :

a 3. folytatás utolsó bekezdésének alulról számított második sorában a szöveg helyesen:

....kimozdult egyhelyben topogásából a téglá, cserép, cement....

/folyt köv./

12.55/p

14³⁰ UG

bkk.2./az országgyűlés..... 9. folyt/p

a 4. folytatás második bekezdésének harmadik sorában a szöveg helyesen: ....tervezésénél sem fordítanak erre kellő figyelmet.

s az 5. folytatás negyedik bekezdésének alulról számított második sorában a szöveg helyesen:

....a szocialista tervgazdaság garantálja és az .....

a 6. folytatás utolsó bekezdésének alulról számított második sorában a szöveg helyesen:

....gazdaságosabbá vált azzal, hogy ma már alig üzemel gőzmozdony.

a 7. folytatás második bekezdésének második sorában a szöveg helyesen: ....jelentkeznek a közlekedésben. megnövekedett feladatai....

ugyanezen folytatás harmadik bekezdésének utolsó mondata teljes egészében törlendő.

a 8. folytatás harmadik bekezdésének alulról számított második sorában a szöveg helyesen:

....a szomszédos országok közlekedés e műszaki fejlődésével.

a 9. folytatás ötödik bekezdésének harmadik sorában a szöveg helyesen:

fontos feladat: e két alágazatnak....

a 10. folytatás második bekezdésének második sorától a szöveg helyesen:

....a magyar szocialista munkáspárt programnyilatkozatának szellemében kell fejleszteni./

/folyt köv./

13.00/p

14⁴⁰ UG

bkk.2./ az országgyűlés.....10. folyt/ um

gyarmati jános /budapest 62.vk./, az építőipari gépesítő vállalat igazgatója az építési és közlekedési bizottság elnöke elmondta: a bizottság 1973-tól folyamatosan tájékozódott a közlekedéspolitikai elképzelések alágazonkénti feladatainak megoldásáról, az elért eredményekről. a magyar közlekedés nemzetközi tevékenysége - állapította meg egyebek között - az egyre fokozódó igényeknek megfelelően fejlődött és fejlődik, növekedett részvétele a nemzetközi áruszállításokban és ezzel együtt emelkedett az ebből származó devizabevétel. ugyanakkor állást foglalt a személyszállítás minőségének javítása mellett, mert az elmaradt a nemzetközi színvonaltól.

a bizottság tájékozódott a közforgalmu repülés helyzetéről és feladatairól is, a repülés biztonságának fokozására tett intézkedésekről, a ferihegyi repülőtér tervbe vett, - időközben már el is kezdődött - rekonstrukciójáról.

a helyszínen értékelték a záhonyi vasuti csomópont és átrakó körzet fejlesztésével kapcsolatos elképzeléseket is. az erről alkotott bizottsági vélemény: a vasuti csomópont és körzet fejlesztésének feladatait alapvetően az egyre növekvő szovjet-magyar külkereskedelmi áruforgalom határozza meg. a fejlesztés a növekvő áruforgalomnak és a közlekedéspolitikai koncepció céljainak megfelelően történik. az újabb feladatok azonban a záhonyi vasuti csomópont további bővítését, korszerűsítését kívánják meg.

a bizottság legutóbbi ülésén megállapították, hogy a főváros és a kiemelt városok közlekedésének fejlesztése - a motorizáció robbanásszerű fejlődésének gondjai ellenére - a meghatározott alapelveknek megfelelően történt. a budapesti tömegközlekedés az elmúlt tíz év alatt jelentős mértékben javult, még akkor is, ha a csúcsforgalmi időszakban helyenként torlódás, zsúfoltság van.

/folyt köv./

13.10/ um

14⁹ UG

bkk.2./ az országgyűlés .....11. folyt/ um

ezt követően a képviselő az országos és a tanácsi közutahálózat fejlesztéséről beszélt. egyebek között hangsúlyozta, hogy az elmúlt években folytatódott az országos közutahálózat korszerűsítése, nőtt a szilárd burkolatú utak aránya. politikai, gazdasági szempontból egyaránt jelentős eredmény volt a csaknem ezer kilométeres bekötőút-építési program megvalósítása. az utkorszerűsítési munkák üteme azonban az eredmények ellenére sem volt kielégítő, mert az állami utahálózatnak több mint a fele nem felelt meg a forgalom követelményeinek. a bizottság azt is megállapította, hogy míg az országos közutahálózat fejlesztése az egyre fokozódó igényeknek, a terveknek megfelelően történt, addig a tanácsi közutahálózat korszerűsítése, gyarapodása ettől eltérően, kisebb mértékben valósult meg.

- köztudott, hogy az áruszállítás - az egyre növekvő export-import és tranzitszállítások miatt - a tervezettnél lényegesen nagyobb mértékben és gyorsabban emelkedett. éppen ezért eredményesnek minősítjük a közlekedés áruszállítási tevékenységét még akkor is, ha az esetenként fellépő csúcsokban még ma is jelentkeznek feszültségek. a gondokon közös erővel, a közületi járműpark eddiginél jobb kihasználásával - legalábbis részben - enyhíteni lehetne.

végül gyarmati jános hangsúlyozta: a közlekedés dolgozói emelkedő színvonalu munkájukkal elősegítették gazdasági, társadalmi fejlődésünket, hozzájárultak hazánk nemzetközi megbecsülésének növekedéséhez. a közlekedéspolitikai koncepció elvei, fő céljai a jövőre nézve is helytállóak. a bizottság, elfogadva a beszámoló megállapításait - az elért eredmények és a közlekedés előtt álló feladatok ismeretében - a továbbfejlesztés fő irányjaival, céljaival és feladat-meghatározásaival, általánosságban és egészében egyaránt egyetért.

/folyt köv./
13.15/ um

14¹⁰ UG

bkk. 2. /az országgyűlés 12.folyt/p

Lukács János

----- /zala megye, 2.vk./ a pacsai haladás termelőszövetkezet állatorvosa elmondta: a zalai személy-és áruszállításban meghatározó szerepe van a közúti közlekedésnek. a volán 16.számú vállalata a megszünt vasutvonalak személyforgalmának átvételét sikerrel megoldotta, a helyi közlekedési igényeket javuló minőségben és mennyiségileg kielégíti. az állami úthálózat fejlesztését szolgáló munka is nagyot fejlődött, de a forgalom növekedésével mégsem tudott lépést tartani. a 7.számú főközlekedési ut nagykanizsai átkelő szakasza már az átbocsátóképesség végső határán van. tehát a várost elkerülő szakasz megépítése már alig-alig tűr halasztást - tette szóvá a képviselő, majd a 16.számú volán komplex telephelyének kistélekedő befejezését bírálta. a beruházás nem kevesebb mint tíz esztendeje húzódik. holott, a jelenlegi körülmények sem korszerű üzemszervezést, tárolást és karbantartást, sem pedig megfelelő munkafeltételeket nem biztosítanak.

a továbbiakban rámutatott, hogy a betakarítás időszakaiban - a csúcsidőkből - reggel hat-hét órától sok esetben tízig végzik a szállítást, hogy a termést megvédjék a károsodástól. a műm és a kpm, valamint a mém és a műm tavalyi együttes rendelkezései azonban bizonyos fókig gátolják a munkák gyors elvégzését. a dolgozók munka-és pihenőidejének szabályozásakor az év valamennyi hónapjára egységesen állapítják meg a munkaidőt. még hozzá úgy, hogy az aratás és az őszi betakarítás idején eleve lehetetlen a paragrafusoknak érvényt szerezni. a havi munkaidőt például legfeljebb 270 órában, a napi munkaidőt pedig minimum hat és maximum 12 órában szabták meg. jóllehet - kényszerűségből - nem ritka a 300 órán felüli teljesítmény sem. ezért javasolta, hogy módosítsák a két jogszabályt. változatlanul írják elő, hogy a dolgozók egész évi munkaideje a túlórával együtt sem lehet több 3000 óránál. de a gyakorlati követelmények figyelembe vételével tegyék rugalmasabbá a kifogásolt rendelkezéseket.

/folyt köv./

14.00/p

AJ - CG

bkk 2. /az országgyűlés ...13.folyt./um

daradics ferenc /tolna megye, 4.vk./ az mszmp bonyhádi ----- járási bizottságának első titkára arról szólt, hogy a közlekedésfejlesztés eredményeként ma már a községeket összekötő buszjáratok sűrűsége hasonló a helyi, városi járatokéhoz. ennek ellenére - mutatott rá - a gondok nem kisebbek, mint tíz évvel ezelőtt. nagy részük történelmi okokra vezethető vissza, s az ország budapest-centrikus közlekedéshálózatából adódik. abból, hogy minden fontosabb ut és vasutvonal a fővároson vezet keresztül. a helyzetben - a főváros forgalmi feltételeinek javítása mellett - e fővároscentrikusság ellensúlyozásával kellene segíteni. ennek azonban még hiányoznak a feltételei, mert például a fővárostól délre eső két duna-híd átteresztőképessége kicsi.

a képviselő ezután arról beszélt, hogy a termelés koncentrációja együtt jár a szállítási gondok növekedésével: a kisebb termelő telepek megszüntetése növeli a szállítás távolságát. ez - bár sokszor nem mutatható ki - gyakran szöges ellenében áll a népgazdaság érdekeivel. ugyanakkor a fuvarozó vállalatok is érdekeltek a nagy távolságu szállításokban, hisz így látványosabb az eredmény, a „tonna-kilométer”, mindez nemcsak az alacsony fuvardíjakra és az érdekeltségi rendszer hibáira vezethető vissza, hanem tervezési, döntési, koordinációs és irányítási okokra is.

a vállalatok és a vasut kapcsolatának problémáit említve rámutatott arra is: ezek a gondok nemcsak a vagonok ki- és be- rakása körüli huzavonára, a vállalatok rossz hozzáállására vezethetők vissza. jelentős részük szervezetlenségből és felelőtlenségből ered.

faragó margit /szolnok m. 4.vk./ a szolnok megyei tanács ----- hetényi géza kórházának szemészorvosa kiemelte: szolnok megye - ezen belül szolnok város - kedvező földrajzi helyzete révén napjainkban is a tiszántul, valamint az ország keleti és nyugati része közötti kapu szerepét tölti be; a vasuti, a közúti és a víziszállítási utvonalak csomópontja. a vasuton és a közúton nagy a tranzitforgalom, amely számottevő feladat elé állítja a közlekedés dolgozóit, megköveteli a forgalom feltételeinek folyamatos javítását.

/folyt.köv./

14.10/um

AJ - CG

bkk 2. /az országgyűlés ...14.folyt./um

a vasuti áruszállítás az elmúlt években dinamikusabban növekedett, a megye vasutvonalain elszállított áruk mennyisége a tervidőszak végére eléri a napi 14-15 ezer tonnát, az ilyen mérvű igényeknek csak a szolnoki vasuti rekonstrukció teljes megvalósításával lehet eleget tenni.

a képviselő felhívta a figyelmet arra, hogy a közlekedés szerves része a szolnok megyét észak-déli irányban átszelő tiszai víziútja. a folyó gazdaságos szállítási lehetőségét jelenleg csupán tíz százalékban használják ki, pedig a tiszamenti vegyiművek nyersanyag-igénye, valamint a záhonyi átrakóközvet forgalmának megkészszerzése szükségessé teszi a fuvarozás egy részének víziútra terelését. az előzetes felmérések szerint lehetőség van évente körülbelül egymillió tonna mezőgazdasági termék, építőanyag és más ipari nyersanyag vízi továbbítására is. kedvező feltételek esetén a „tiszaháton”, szállított áruk mennyisége távlatban az évi kétmillió tonnát is elérheti. a gazdaságos víziút kihasználásának feltétele, hogy kikötők épüljenek. különösen fontos, hogy 1984-ig, a csongrádi vízlépcső belépéséig elkészüljön a szolnoki tömegárukikötő. a közlekedés- és postaügyi minisztérium már elkészítette a kikötő tanulmánytervét, a vasutat nagy mértékben tehermentesítő, több megyét és tárcát érintő beruházást azonban csak összehangolt munkával lehet megvalósítani.

kangyalka Antal /csongrád m. 15.vk./ a hódgép makói gyárának igazgatója felszólalásában az áruszállítás és a rakodás javítására tett javaslatot. elmondta: 1977-ben, a nyári ülészakon interpellált az anyagmozgató és rakodógépek akadozó alkatrészellátása miatt. már akkor nehezményezte: lassan többen foglalkoznak a gépek javításával, mint üzemeltetésükkel. nos, a helyzet nem sokat változott, továbbra is gondot okoz a rakodógépek, a targoncák javítása. fontos-lóra kellene venni - javasolta - hogy egy már meglévő gépgyárat jelöljenek ki rakodógépek javítására, felújítására. egy 700-800 dolgozót foglalkoztató gépgyár jelentős segítője lenne - országosan is - e feladat megoldásának. természetesen ez feltételezné azt is, hogy szoros kapcsolatban áll a rakodógépeket gyártó és szállító vállalatokkal is.

/folyt.köv.

- 26 -

14.15/um

15° - UG

bkk.2./az országgyűlés 15.folyt/p

a szerkesztőségek figyelmébe!

javitások a bkk.2. /az országgyűlés...../ sz. hírünkre:

1.folyt. utolsó bekezdés utolsó előtti sorában a szöveg : .....és az önkormányzati jelleg megsértése nélkül hatékonyabban érvényesüljön.....

6. folytatás. 1.bek.2.sorában a helységnév helyesen: a fertőmenti április 4.

6. folyt. 1.bek. 8.sorában a szöveg helyesen : ma már azonban a pedagógiai, a politikai együttműködés.....

7. folyt. utolsó bek. alulról számított 5.sorában a szöveg helyesen:

- húzta alá polinszky károly, majd hangsúlyozta : céljaink sikeres....

12. folyt. 1.bek. 1.sorában a név helyesen:

dr. lukács jános

13.folyt. utolsó bek. első sorában a név helyesen:

dr. faragó margit

/

x x x

/folyt köv./
15.15/p

-27-

15° UG

bkk 2. /az országgyűlés...16.folyt./um

tóth istván /budapest, 26. vk./, a közlekedési és szállítási dolgozók szakszervezetének főtitkára hangsúlyozta: a szemléleti egység a közlekedéspolitikai koncepció végrehajtásának egyik lényeges feltétele. így van ez még akkor is, ha léteznek eltérő érdekek és nézetek a közlekedés helyének, szerepének, fejlesztésének megítélésében, s a közlekedés különböző szervezeti egységeinek és csoportjainak az érdekei sem esnek mindig egybe.

a népgazdaság azt várja - folytatta a felszólaló -, hogy az áruszállítás az eddigénél is szervezesebben kapcsolódjon a termelők és felhasználók közötti folyamatba. az új technológiák, a népgazdaságilag összehangolt szállítási rendszerek bevezetése a közlekedési vállalatok erejét jóval meghaladó fejlesztéseket, infrastrukturális beruházásokat is szükségessé tesz. igaz, hogy a befektetések eredményei is a népgazdaság egészében kamatoznak. jóval kevesebb dolgozó kell majd az anyagmozgatáshoz, s rövidebb az áruk útja, szállítási ideje. világos tehát, hogy a központi intézkedések mellett szükség van az anyagi források alapos felkutatására, és tervszerű elosztására is.

a közlekedés munkáját tekintélyes devizabevétel és devizamegtakarítás kíséri, pedig az érvényes szabályozás alig ösztönzi a magyar fuvaroztatókat, hogy hazai szállítókat bizzanak meg exportjuk és importjuk lebonyolításával. vállalatunkat éppen ezért sokkal jobban érdekeltté kell tenni a magyar fuvarozók igénybe vételében. a külkereskedelem irányítóinak támogatásával fontos feladat a megfelelő szabályozás kidolgozása - hangsúlyozta tóth istván.

budapesten és az öt kiemelt nagyvárosban él és dolgozik az ország lakosságának több mint egynegyede, érthető tehát, hogy tömegközlekedésük az érdeklődés és a fejlesztés homlokterében áll. kívánatos, hogy a közlekedési szolgáltatások színvonalában ma még fellelhető területi különbségeket fokozatosan kiegyenlítsék. a helyi lehetőségek jobb kihasználása, a közlekedési vállalatok hatékonyabb, szervezettebb, felelősségteljesebb munkája a legfőbb tartalék, ami adott esetben központi támogatással is párosulhat.

/folyt.köv./

- 28 -

15.30/um

16¹⁰ VG

bkk 2. /az országgyűlés...17.folyt./um

a felszólaló a helyi lehetőségek sorában említette a lépcsőzetes munkakezdést, amely - mint azt számos tudományos elemzés igazolta - jelentősen enyhít a városi tömegközlekedés csúcsidejének zsúfoltságán. a fővárosi tapasztalatok szerint a lépcsőzetes munkakezdés bevezetése nélkül a csúcsgalomban kritikus negyedórában budapesten csak a jelenleginél 15-20 százalékkal több járművel szolgálhatnák ki az utasokat. a lépcsőzetes munkakezdésben rejlő tartalékok feltárása tehát közös érdeke a közlekedési vállalatoknak és a lakosságnak, s ezért elkél a határozottabb kezdeményezés és támogatás az érintett területek társadalmi és állami szerveitől is.

a közlekedésben dolgozók százezes serege cselekvő részese, nyertese, néha pedig szenvedő alanya volt az ágazat felgyorsult fejlődésének - huzta alá a szakszervezet főtitkára. a közlekedéspolitikában azonban nemcsak magasabb követelményeket támasztott ott, hanem intézkedéseivel az ágazatban dolgozók személyes érdekeit is szolgálta. korszerűsödött a járműállomány, 20-30 százalékkal csökkent az addig havi 260-300 órás foglalkoztatási idő, új szociális létesítmények, forgalmi- és műszaki telepek épültek, és a népgazdasági átlagnál gyorsabban nőtt a közlekedési dolgozók keresete. az általános haladás, az elismerés és a bizalom a szakma fejlődésének nagy hajtóereje. teendő azért így is akad: a közúti baleseti helyzet javítása, a központoktól távolodó munkahelyek mostoha körülményeinek megváltoztatása, a keresetekben és a munka jellegében még meglévő feszültségek csökkentése mind-mind megoldásra vár. az előbbrejutás sok esetben nem csak, vagy nem elsősorban az anyagi erőforrásoktól függ. a vezetők felelősségteljesebb munkáján, a közlekedési dolgozók magatartásán, felkészültségén ugyancsak sok múlik.

a gépjárművezetők túlmunkájának megfelelő elismeréséről, a pótlékolt elszámolásról külön is szólt tóth istván. a megoldás ebben az esetben valóban pénzkérdés, s ezért javasolta: a népgazdaság teherbíró képességével összhangban - ha másképpen nem megy, akkor fokozatosan - először a nagy intenzitású munkát kívánó nehezebb gépjárművezetői munkakörökben terjesszék ki általánosan a pótlékolt elszámolást. a folyamat már el is kezdődött, hiszen 1978 második felétől a budapesti közlekedési vállalat autóbusszvezetőinek túlmunkáját már az általános szabályok szerint számolják el.

/folyt.köv./

- 29 -

15.37/um

16¹⁰ VG

parlament

bkk 2. /az országgyűlés...18.folyt./um-p

- ha számba vesszük a gondokat és a tíz év óta megtett ut eredményeit, a mérleg nyelve szemlátomást az eredmények javára billen. ez az egyik biztosítéka annak, hogy a fejlődés lendülete a jövőben sem törik meg. a közlekedés fejlesztése országos ügy. hasznát együtt élvezzük, de együtt is kell munkálkodnunk érte. az új feladatok végrehajtásában társadalmunk feltétlenül építhet a közlekedési és szállítási dolgozók szakszervezetének soraiban tömörülő dolgozók további aktivitására, kezdeményező készségére és áldozatvállalására - mondotta befejezésül.

cserna sándor

----- /baranya m.5.vk./, a mecseki ércbányászati vállalat vájárja elmondta, hogy a baranyai áruszállításban továbbra is a vasuté a főszerep. szűkebb hazájában az utóbbi években számottevően javult a szolgáltatások köre, minősége. a tervbe vett pályakorszerűsítéseket rendre megvalósították. a dízel-mozdonyok aránya például nyolc százalékról 88 százalékra növekedett. igaz, a szállítási csúcsok idején és a hétvégi rakodásoknál továbbra sincs minden rendben. a szállítók és a szállítottak jobb együttműködésével, a korszerű rakodási módok gyorsabb elterjesztésével azonban lényegesen javítani lehetne a rakodás folyamatosságán. azért, hogy az őszi csúcsforgalom idején ne szorulhassanak olykor háttérbe az iparvállalatok igényei.

a megyében is úgy vélik - folytatta a képviselő -, hogy a személyszállítás kulturáltabb lebonyolításáért is van még mit tenni. baranya megyében az eltelt időszakban több mint 110 kilométer vasutvonal szűnt meg. s ha ezt akkoriban nem kevesen kételylyel, bizalmatlansággal szemlélték, ma már helyesléssel fogadják. a vasuti közlekedés közuttra terelése jó utak megépítésével, a járműpark bővítésével zökkenő nélkül valósult meg. e nagy munkában az előkészítéstől a tervek megvalósításáig kiválóan együttműködött a tárca a helyi szervekkel és vállalatokkal. a baranyai tapasztalatokat másutt is hasznosítani lehetne. - javasolta.

/folyt köv./
15.40/p

-30-

bb.54. gergely istván hazaérkezett libiából

ra hgy

1978. október 27.

gergely istván államtitkár, az országos vízügyi hivatal elnöke pénteken este hazaérkezett libiából, ahol október 20-27. között omar szuleiman hammoudu-nak, a libiai arab szocialista népi dzsamahirija víz és gátügyi titkárának meghívására küldöttség élén tartózkodott. a két ország vízügyi vezetője áttekintette a magyar-libiai együttműködés eddigi eredményeit, tájékoztatták egymást országaik vízgazdálkodási helyzetéről és tárgyaltak a magyar vízügyi export bővítésének lehetőségeiről.

a tárgyalások végeztével jegyzőkönyvet írtak alá. megállapodtak egyebek között abban is, hogy magyar szakemberek segítséget adnak a vízkészletek feltárásához, a libiai vízügyi szakemberek képzéséhez, a kutató hálózat kiépítéséhez.

a magyar küldöttség több libiai vízügyi létesítményt is megtekintett./mti/

..

21.30/ra

-31-

- v é g e -